

Technická univerzita v Liberci

Ekonomická fakulta

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Uplatnění strategického plánu v malých obcích

Using of strategic plan in small villages

DP-EF-KMG-2010-44

Bc.PAVLÍNA ROUČKOVÁ

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Jaroslava Dědková, Ph.D., katedra marketingu

Konzultant: Ing. Elena Maryšková, místostarostka obce Vysoká u Mělníka

Počet stran: 89

Počet příloh: 6

6.5.2010

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. o právu autorském, zejména §60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 6.5.2010

ANOTACE

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku strategického plánování v malých obcích (pro potřeby této práce se jedná o obce do 1 000 obyvatel). V úvodu se zabývá teoretickými aspekty strategického plánování a jeho využití v řízení a rozvoji měst a obcí a dále pak postavením a důležitostmi obcí jako základních jednotek územní samosprávy. Teoretické poznatky jsou následně využity k rozpracování strategického plánu obce Vysoká u Mělníka, jehož součástí je i vlastní hodnocení a doporučení pro další rozvoj této obce. Součástí práce je také primární marketingový výzkum formou písemného dotazování za použití elektronické pošty, provedený za účelem zjištění názoru starostů malých obcí na vytváření strategického plánu. V závěru práce jsou tyto dotazníky vyhodnoceny a jsou z nich vyvozeny návrhy pro možné zlepšení přístupu obcí ke strategickému plánování.

Klíčová slova: strategické plánování, program rozvoje měst a obcí, územní samospráva, postavení malých obcí, územní plánování, rozpočtové určení daní

ANNOTATION

This diploma work is aimed at strategic planning in small villages (for this work it means villages which have not more than 1 000 inhabitants). Preliminary it deals with theoretic aspects of strategic planning and its using in control and town and village development. Then it deals with standing of villages and their importance as basic units of municipal authorities. Theoretic knowledge are consequently used to development of strategic plan of Vysoká by Mělník, which also includes evaluation and recommendations for next development of this village. One of the important parts of the diploma work is primary marketing research by written questionnaire and using of electronic mail in order to find out opinions of small villages' mayors about creating of strategic plans. At the close of the diploma work these questionnaires are evaluated and from them are drawn proposals for possible improvement of approach to strategic planning in small villages.

Key words: strategic planning, development policy of towns and villages, municipal authorities, standing of small villages, landscape planning, budget determination of taxes

OBSAH

Úvod	11
1. Strategické plánování	13
1.1 Strategie rozvoje měst a obcí	15
1.1.1 Osnova pro minimální program rozvoje	17
1.1.2 Jaký význam má pro obec program rozvoje	19
1.2 Strategie obcí v oblasti investic a volbě zdrojů pro jejich financování	21
1.2.1 Rozhodování o realizaci investice	21
1.2.2 Finanční prostředky na investici	22
1.2.2.1 Vlastní zdroje financování investic	22
1.2.2.2 Dotační tituly	23
1.2.2.3 Dluhové financování	24
1.3 Zapojení občanů a veřejnosti do tvorby strategie	26
1.3.1 Jak správně komunikovat	26
1.3.2 Chyby, kterých se radnice a obecní úřady mohou dopustit při komunikaci	26
1.3.3 Cílové skupiny pro marketingovou komunikaci	27
1.3.4 Nástroje komunikace	27
2. Postavení obce jako jednotky územní samosprávy	30
2.1 Právní vymezení obce	30
2.1.1 Definice obce	30
2.1.2 Územní základ obce	31
2.1.3 Osobní základ obce	31
2.1.4 Právní subjektivita obce a s ní spojené činnosti a povinnosti	31
2.1.5 Druhy obcí	32
2.1.6 Působnost obce	33
2.2 Organizace obce	34
2.2.1 Obecní úřad	34
2.2.2 Obecní zastupitelstvo	35
2.2.3 Starosta	36
2.2.4 Výbory	36

2.3 Hospodaření obce	37
2.3.1 Majetek obce	37
2.3.2 Finanční hospodaření obce	38
2.3.2.1 Obsah rozpočtu obce	39
2.3.2.2 Využití rozpočtových zdrojů obce	40
2.3.2.3 Rozpočtový proces	41
2.3.2.4 Jak účtují malé obce	41
2.3.2.5 Rozpočtové určení daní	41
2.4 Hlavní činnosti a politiky obce	45
2.4.1 Politika bydlení a územní plánování, stavební činnost obce	45
2.4.2 Školství	47
2.4.3 Sociální politika obce	47
2.4.4 Zdravotnictví	48
2.4.5 Podpora zaměstnanosti a podnikatelských aktivit v obci	48
2.4.6 Kultura	48
2.4.7 Životní prostředí a jeho ochrana	49
2.4.8 Doprava	49
2.4.9 Veřejný pořádek a bezpečnost	50
3. Obec Vysoká u Mělníka a její strategický plán	51
3.1 Základní charakteristiky obce Vysoká u Mělníka	51
3.1.1 Historie obce	51
3.1.2 Přírodní podmínky	52
3.1.3 Životní prostředí	52
3.1.4 Obyvatelstvo	53
3.1.5 Hospodářská činnost v obci	54
3.1.6 Infrastruktura	55
3.1.7 Služby poskytované v obci	56
3.1.8 Společenský a kulturní život v obci	58
3.1.9 Přírodní a kulturní památky v obci a jejím nejbližším okolí	59
3.2 Organizace obce Vysoká	62

3.3 Hospodaření obce Vysoká	62
3.4 Územní plán a urbanistická koncepce obce Vysoká	64
3.5 Strategický plán obce Vysoká	66
3.5.1 SWOT analýza	67
3.5.2 Vize a globální cíle dle klíčových oblastí	70
3.5.3 Vlastní hodnocení a doporučení	74
4. Uplatnění strategického plánu v malých obcích – dotazníkové šetření a jeho vyhodnocení	78
Závěr	86

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

ČOV	čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
CHKO	chráněná krajinná oblast
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
PO	právnícká osoba
RD	rodinný dům
RUD	rozpočtové určení daní
SNK	Sdružení nezávislých kandidátů
SPOZ	sbor pro občanské záležitosti
ZO	zastupitelstvo obce

SEZNAM TABULEK

- Tab.1 Kritéria výběru metody dotazování
- Tab.2 Koeficient velikostních kategorií obcí (do 31.12.2007)
- Tab.3 Daňové příjmy obcí v roce 2007 dle kategorií
- Tab.4 Koeficienty postupných přechodů dle velikostních kategorií
- Tab.5 Příjmy do obecních rozpočtů v roce 2008
- Tab.6 Vybrané daňové příjmy veřejných rozpočtů a podíl obcí na těchto daních v roce 2010
- Tab.7 Vývoj počtu obyvatel v obci a jejích jednotlivých částech
- Tab.8 Podnikatelské subjekty v obci dle oblastí podnikání
- Tab.9 Podnikatelské subjekty v obci dle právní formy podnikání
- Tab.10 Míra nezaměstnanosti v obci v letech 2001-2010
- Tab.11 Vybrané položky hospodaření obce Vysoká v letech 2007-2009

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr.1 Strategické plánování v kontextu ostatních činností obce
Obr.2 Stanovení dlouhodobých cílů a jejich začlenění do procesu strategického plánování
Obr.3 Zpracování programu rozvoje
Obr.4 Znak obce Vysoká

Dotazníkové šetření

- Obr.5 Vytváření strategického plánu
Obr.6 Období, na které byl plán vytvořen
Obr.7 Způsob zpracování plánu
Obr.8 Zapojení občanů do tvorby plánu
Obr.9 Oblasti rozvoje
Obr.10 Úspěšná realizace projektů
Obr.11 Prospěšnost strategického plánu pro obce

ÚVOD

V České republice se dlouho tradovalo, že venkov vymírá a důležitost malých obcí byla značně podceňována. Vylidňování venkova bylo nejrozsáhlejší v 70. a 80. letech minulého století, což bylo dáno především probíhající industrializací, která s sebou přinášela výstavbu panelových sídlišť právě v průmyslových městech. V roce 1990 ale hromadná výstavba sídlišť skončila a venkov začal v následujících letech pomalu sílit. Lidé čím dál tím víc začali cítit potřebu vlastního bydlení nejlépe v rodinném domku, ale pozemky, které se nacházely přímo ve městech byly příliš drahé. Venkov oproti tomu nabízel pozemky mnohem levnější a i následná výstavba byla jednodušší. Toho si všimli i developeři a začali se stavbou satelitních městeček, která se dnes nacházejí v blízkosti téměř každého většího či menšího města. Do malých obcí tedy postupně začali přicházet noví obyvatelé i podnikatelé a ty začaly zjišťovat, že pokud chtějí jejich zájem udržet, je zapotřebí jim nabídnout dostatečné zázemí a služby, aby neměli zájem odcházet bydlet či podnikat jinam. Jinak řečeno, obce musely začít více přemýšlet o svém rozvoji a právě k tomu jim může dobře posloužit strategické plánování, kterým se bude zabývat tato práce. Byť je venkovská obec charakterizována jako obec, která má do 2000, resp. 3000 obyvatel, tato práce se zabývá uplatněním strategického plánování v obcích pouze do 1000 obyvatel, protože právě tyto obce představují 80% všech obcí nacházejících se na území ČR.

Cílem této práce je zjistit, zda malé (venkovské) obce vůbec využívají nástroje strategického plánování a pokud ano, zda jim to přináší nějaký užitek nebo strategické plány vytváří jen proto, že je potřebují jako podklady k žádostem o dotace z fondů Evropské unie.

V první části práce se budu zabývat teorií strategického plánování a jeho využitím pro plánování rozvoje měst a obcí. Blíže se pak zaměřím na možnosti financování rozvojových projektů, protože zejména malé obce nejsou schopny projekty financovat jen ze svých zdrojů a musí hledat jiné cesty k jejich financování. V poslední části této kapitoly se budu věnovat zapojení veřejnosti do vytváření strategického plánu, resp. programu rozvoje, protože to je jedna z velice důležitých etap ve vypracování dobré rozvojové koncepce obce, která by měla zachycovat především náměty jejích obyvatel a dalších subjektů nacházejících se na jejím území. Další kapitola bude věnována postavení obcí jako

základních jednotek územní samosprávy. V první části bude zachyceno právní vymezení obcí a jejich organizace, tzn. především, jaké jsou povinnosti obcí v rámci samostatné a přenesené působnosti, jaké orgány se podílejí na činnosti místní správy, jaké jsou hlavní politiky obcí atd. Větší pozornost bude věnována hospodaření obcí, jejich rozpočtu a rozpočtovému procesu a také rozpočtovému určení daní, podle kterého plynou obcím daňové příjmy, které tvoří hlavní část příjmové stránky jejich rozpočtů. Teoretické poznatky budou následně využity k rozpracování a hodnocení strategického plánu obce Vysoká u Mělníka, která v této práci poslouží jako příklad fungování malé obce, kterému je věnována první část této kapitoly. Součástí hodnocení strategického plánu budou vlastní náměty a doporučení pro další možný rozvoj této obce. V poslední kapitole této práce bude vyhodnoceno dotazníkové šetření, které bylo provedeno za účelem zjištění názorů starostů malých obcí na vypracování a užitečnost strategického plánu, a z něho plynoucí postřehy a návrhy. Věřím, že tato práce bude přínosem zejména pro obec Vysokou a že mé závěry a náměty budou užitečné.

1. STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

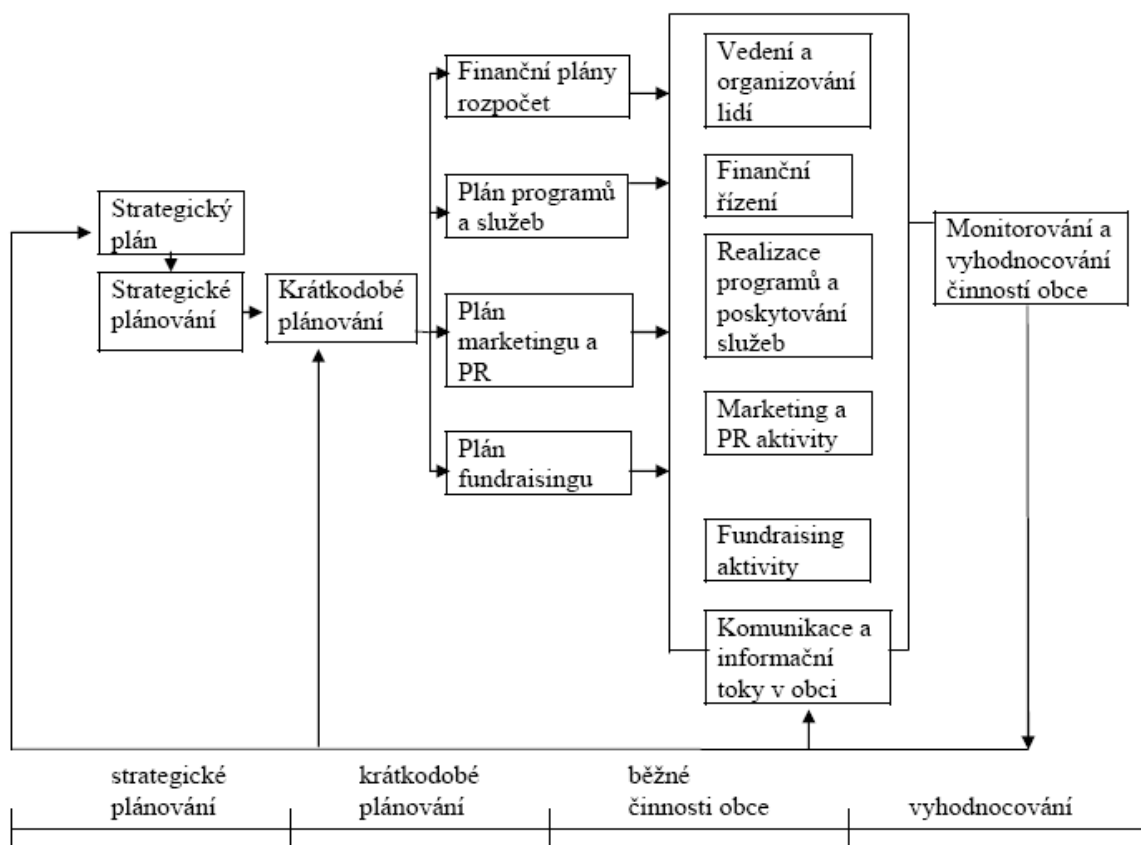
Úvodem a také pro lepší orientaci v problematice strategického plánování je dobré vysvětlit a upřesnit některé základní pojmy.

- **Strategické rozhodnutí** ovlivňuje činnost obce a organizace v dlouhodobém horizontu. Bohužel ne vždy je strategické rozhodnutí v podmínkách té které obce dobře realizovatelné.
- **Strategický záměr** představuje dlouhodobý záměr obce a je vždy výsledkem přijatého strategického rozhodnutí. Tento záměr by měl být zveřejněn a prodiskutován, než bude schválen.
- **Strategická změna** má dlouhodobý dopad na činnost obce a ve své podstatě je důsledkem dokončeného schvalovacího procesu strategického záměru.
- Jedním z klíčových pojmů strategického plánování je **strategie**, která představuje cestu k dosažení daného cíle. [6]

Strategické plánování je tedy proces, během něhož vzniká představa o tom, čím by se obec chtěla především zabývat, jaké by chtěla provést změny atd. Během tohoto procesu jsou uskutečňována strategická rozhodnutí, vznikají strategické záměry a vybírají se vhodné strategie pro jejich dosažení. Výsledky procesu strategického plánování jsou zachyceny ve strategickém plánu, který je pak realizován v rámci strategického řízení. Strategický plán patří mezi dlouhodobé plány a zabývá se všemi podstatnými oblastmi chodu obce. Protipólem ke strategickému plánu jsou plány krátkodobé jako je např. rozpočet obce, finanční plán apod. „*Strategický plán vytváří prostor pro sladění jednotlivých plánů obce tak, aby mohly dobře naplňovat svá poslání.*“¹ Strategické plánování umožňuje, aby si všichni, kdo mají k obci nějaký vztah, uvědomili, jaký je současný stav a co by si přáli, aby se v budoucnu změnilo a jak toho všeho dosáhnout. Než obec přijme nějaké strategické rozhodnutí, je důležité vše důkladně promyslet. Přijetím tohoto rozhodnutí se totiž vystavuje riziku, že se cesta, kterou se vydala, může ukázat jako nevhodná, s čímž mohou být spojeny další náklady, ztráta prestiže, zájmu lidí apod.

---

¹ REKTOŘÍK, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vydání. Brno : Masarykova univerzita, 1999. s. 7. ISBN 80-210-2126-8

Obr. 1 Strategické plánování v kontextu ostatních činností obce

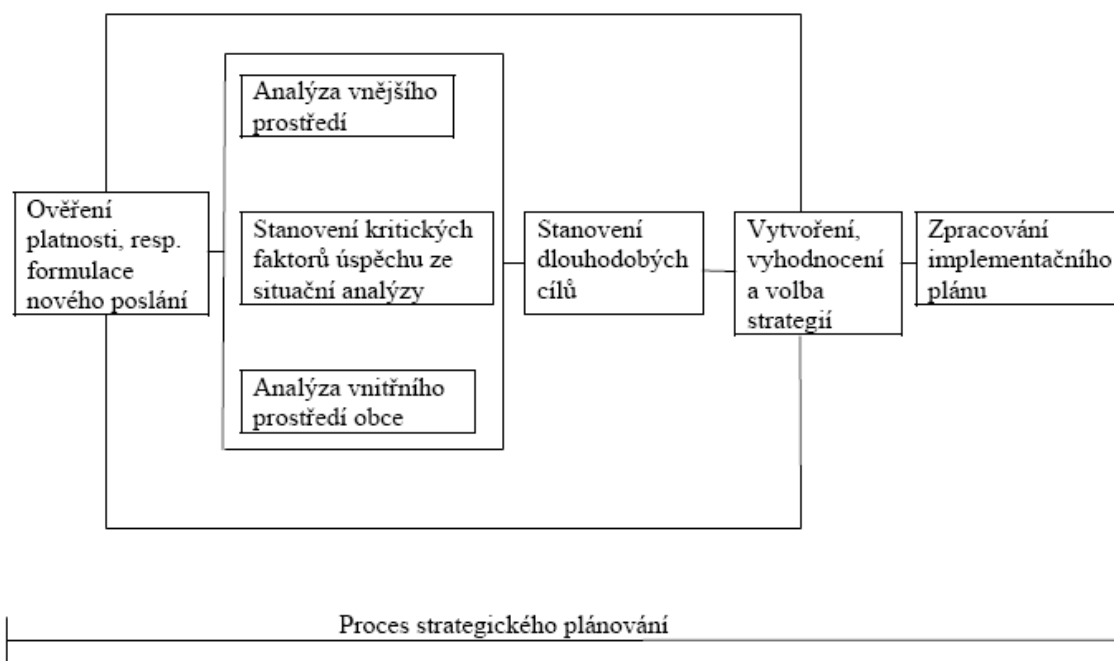
Zdroj: Bárta, J.: *Strategické plánování pro neziskové organizace*, NROS, Praha 1997

Z Obr.1 je patrné, že strategické plánování je činností, od níž se odvíjejí všechny ostatní aktivity obce.

V rámci strategického plánování jsou formulovány vize a dlouhodobé cíle obce. V období před komunálními volbami lze velice dobře sledovat různé vize obce, které nám ve svých programech předkládají kandidující strany. Rozdílné názory v tom, kam bude obec v budoucnu směřovat, najdeme také v představách obyvatel obce a místních podnikatelů. Zatímco běžný občan by například rád bydlel na klidném místě, příjemném pro bydlení, podnikatel by rád rozšířil své podnikání právě na úkor tohoto klidu. „Vize obce by tedy měla být průnikem různých názorů všech zúčastněných subjektů a měla by vyjadřovat stávající představy a zájmy.“² Cíle obce by měly přesahovat dané volební období

² JANEČKOVÁ, L.; VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1.vydání. Praha : Grada Publishing, 1999. s. 140. ISBN 80-7169-750-8.

(tzn. 4 roky), aby zvolené zastupitelstvo mělo na co navazovat. Dobře formulovaný cíl by měl být měřitelný, reálný, dosažitelný, srozumitelný, hierarchický a kvantitativní tam, kde je to možné. Proces stanovování dlouhodobých cílů a jejich začleňování do tvorby strategie obce ukazuje Obr.2.

Obr. 2 Stanovení dlouhodobých cílů a jejich začlenění do procesu strategického plánování

Zdroj: Bárta, J.: *Strategické plánování pro neziskové organizace*, NROS, Praha 1997

1.1 STRATEGIE ROZVOJE MĚST A OBCÍ

Reálné vypracování strategických postupů musí obsahovat všechny vlivy působící na život v obci.

Předpokladem úspěchu rozvojové strategie je odpovědět si na následující otázky:

- kde jsme nyní?
- jak jsme se tam dostali?
- kam směřujeme?
- kde bychom se rádi octli?
- jak se tam dostaneme?
- neuhýbáme z cesty? [2]

Mezi nejužívanější techniky, pomocí kterých se dá zmapovat pozice obce z pohledu vnějších i vnitřních sil, které ji ovlivňují, je SWOT analýza.

SWOT znamená:

S – strenghts - silné stránky (hodnoceno zevnitř organizace)

W – weaknesses – slabé stránky (hodnoceno zevnitř organizace)

O – opportunities – příležitosti (hodnoceno z vnějšku)

T – threats – hrozby (hodnoceno z vnějšku)

a) Analýza vnitřních faktorů (silných a slabých stránek)

- analýza obyvatelstva – celkový počet obyvatel (z toho počty mužů a žen), počet domácností, věková skladba, hustota osídlení, vzdělanostní struktura
- analýza ekonomiky obce – zaměstnanost celková a podle jednotlivých sektorů, typy podniků na území obce
- analýza trhu práce – míra nezaměstnanosti, pracovní příležitosti, dojíždění do zaměstnání
- analýza technické infrastruktury – úroveň místních komunikací, hromadná doprava, telekomunikace, doručovatelské služby, vodovody, plynofikace, elektřina, odpadové hospodářství
- analýza občanské infrastruktury – bytová politika, školství, zdravotnická a sociální péče, kultura, sport, obchody, pohostinství aj.

b) Analýza vnějších faktorů

- ekonomické prostředí – tvořeno hospodářskou situací státu (makroprostředí), hospodářskou situací regionu (mezzoprostředí) a hospodářskou situací samotné obce (mikroprostředí)
- politicko-právní prostředí – určuje pravomoci obce a jejích orgánů. Je zajištěno pomocí zákonů, vyhlášek a předpisů, patří sem i etické normy a požadavky. Zároveň ovlivňuje i chování ostatních subjektů nacházejících se na území obce.
- sociálně-kulturní prostředí – zahrnuje tradice města, obce či regionu, obecní zvyklosti i změny hodnotových preferencí

- přírodní prostředí - poloha obce (vzhledem k vyšším územně správním celkům, státním hranicím, popis terénu, nadmořská výška), přírodní zdroje (výskyt nerostných surovin, zdrojů podzemních a povrchových vod, typ půdy), kvalita životního prostředí, klima
- technologické prostředí – v případě obcí se jedná zejména o využití různých technologií při jejich řízení, např. informační systémy [2]

1.1.1 Osnova pro minimální program rozvoje

Protože součástí této práce je podrobné rozebrání strategického plánu (plánu rozvoje) obce Vysoká, která se řadí mezi malé obce, budu se zabývat také osnovou pro program rozvoje. Pro malé obce je vhodná následující osnova minimálního programu rozvoje, která může být u velmi malých obcí ještě dále krácena.

1. Základní údaje o obci

- charakteristika, poloha, prostorové uspořádání, historie
- složení zastupitelstva, rady, politická struktura orgánů

2. Vnější vztahy obce

- bezprostřední územní vazby, umístění v regionu

3. Vnitřní situace obce

- technická infrastruktura – el.energie, vodovod, kanalizace, plynofikace, telefon
- zaměření obce (zemědělství, výrobní sféra, rekreace aj.)

4. Demografická situace obce

- věková struktura obyvatel, přírůstky, odliv obyvatel

5. Trh práce

- pracovní příležitosti v obci a mimo obec, míra nezaměstnanosti

6. Bytové a nebytové objekty, pozemky, lesy

- vlastnictví bytů, nebytových objektů, péče o bytové domy

7. Školství

- předškolní zařízení, základní školství, možnost středoškolského vzdělávání

8. Zdravotnictví, sociální péče

- dostupnost zdravotnických služeb, nemocnice
- sociální služby, dostupnost sociálních zařízení (domy důchodců atd.)

9. Kultura, památky
  - společenský život
  - dostupnost kulturních zařízení (kina, divadla atd.), kulturní akce v obci
  - péče o památky
10. Sport, rekreace
  - sportovní zařízení a organizace
  - rekreační zařízení, turismus (pro místní i externí)
11. Obchody, služby
  - maloobchodní sféra – dostupnost
  - komerční služby – dostupnost
12. Možnost podnikatelských aktivit
  - řemesla, drobné podnikání, ostatní
13. Životní prostředí
  - likvidace komunálního odpadu
  - péče o životní prostředí na území obce i v blízkém okolí
14. Doprava
  - dopravní obslužnost (železnice, silniční doprava, jiné)
  - napojení na dopravní síť (hlavní komunikace)
  - stav komunikací
15. Ekonomika obce
  - majetek obce – možnost využití
  - rozpočtová situace – vývoj hospodaření v minulosti (alespoň 3 roky)
    - rozpočet v roce zpracování (příjmy, výdaje atd.)
    - zadluženost
    - vazba místní ekonomiky na ekonomiku regionu
16. Rozvoj obce
  - věcné záměry včetně finančního ocenění
  - vyhodnocení předpokladů a silných stránek
  - vyhodnocení limitujících prvků, bariér a slabých stránek
17. Střednědobý, dlouhodobý ekonomicko finanční výhled
  - vypracování výhledu hospodaření a financování obce nejméně 3 roků na bázi rozpočtu [6]

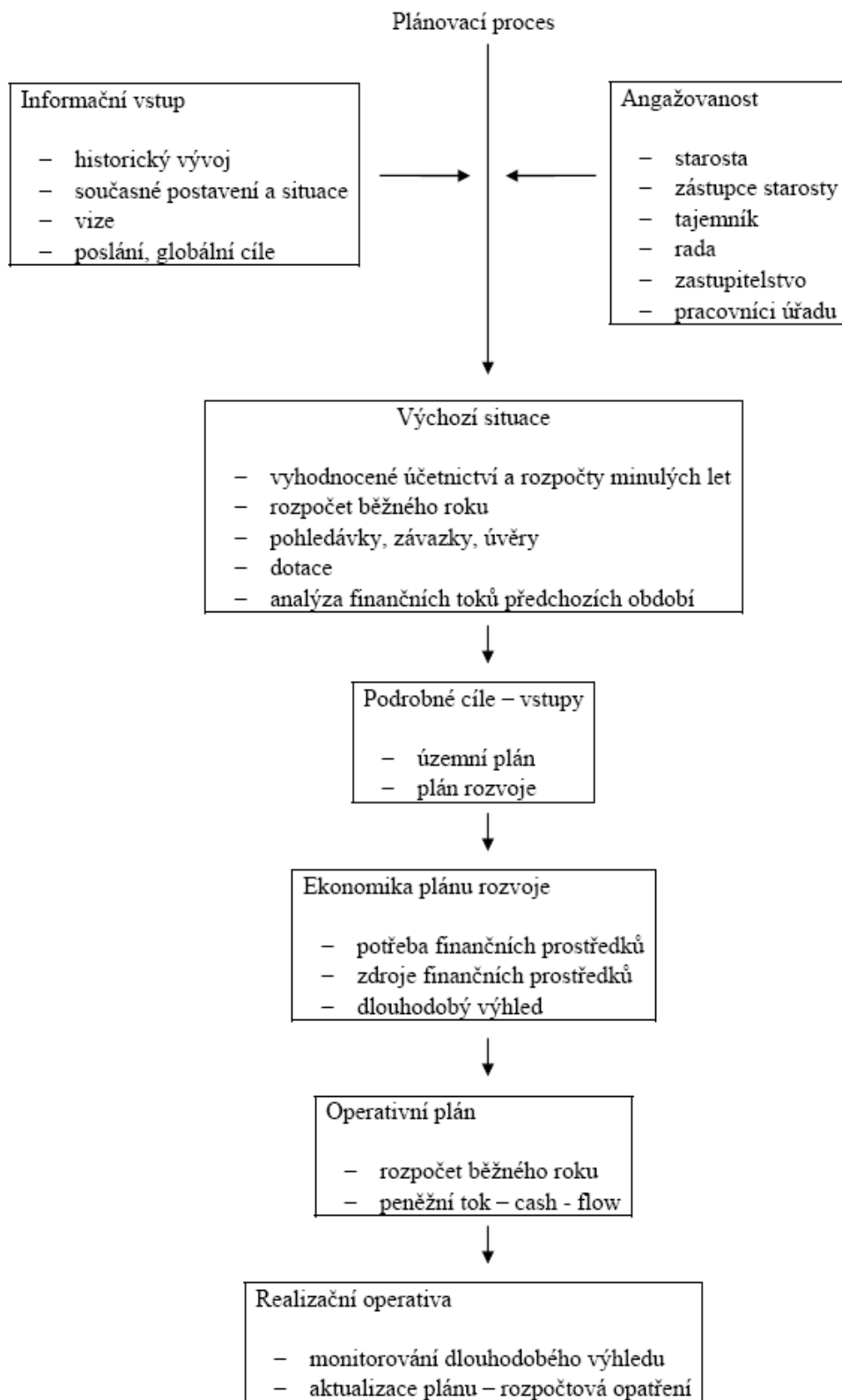
1.1.2 Význam programu rozvoje pro obce

Hlavní význam programu rozvoje spočívá v tom, že pomáhá při rozdělování finančních zdrojů a jejich využití pro rozvoj obce. Tento program je důležitý proto, že v něm jsou obsaženy komplexní informace o obci, které by se jinak musely hledat v různých dokumentech.

Program rozvoje obce by měl sloužit jako podklad pro:

- zpracování konkrétních investičních záměrů realizovaných v obci
- sestavování obecního rozpočtu
- vypracování či novelizaci územního plánu obce
- posuzování regionálních plánů a programů z pohledu obce.

Program rozvoje je zapotřebí neustále aktualizovat podle toho, k jakým dochází změnám a objevují se nové skutečnosti. Pokud by toto nebylo prováděno, tento dokument by ztrácel svůj význam. Vypracování programu rozvoje může být užitečné také tím, že se mohou objevit nové zdroje a možnosti, které mohou být pro rozvoj obce využity. Pro malé obce to sice ještě neznamená, že si tím zvýší příjmovou stránku rozpočtu, ale každopádně jim to alespoň umožní, aby volené orgány našly cestu ke zlepšení života obce i jejích občanů. Jak by obec měla postupovat při zpracování programu rozvoje, ukazuje Obr.3.

Obr. 3 Zpracování programu rozvoje

Zdroj: REKTOŘÍK, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno : Masarykova univerzita, 1999.

1.2 STRATEGIE OBCÍ V OBLASTI INVESTIC A VOLBĚ ZDROJŮ PRO JEJICH FINANCOVÁNÍ

Nezbytnou součástí přípravy a realizace strategie rozvoje je zajištění dostatečných finančních zdrojů. Obec musí mít jasnou investiční strategii. Je důležité, aby uskutečňování jednotlivých investic bylo prováděno na základě preferencí obyvatel. Orgány obce by měly vědět, zda si její obyvatelé přejí raději nejprve vybudovat např. kanalizaci nebo vystavět nový plavecký bazén. Časový harmonogram uskutečňování investičních záměrů by měl být alespoň rámcově součástí strategie rozvoje. Toto je velice důležité zejména pro udržení stability rozpočtu, protože realizace náročnějších projektů může přesáhnout volební období. [6]

1.2.1 Rozhodování o realizaci investice

Než se obec rozhodne pro novou investici, měla by nejdříve zjistit, zda je opravdu nutná. V dnešní době se často stává, že každá obec chce mít vlastní sportoviště, školu aj. a následně pak dojde k tomu, že nikde nejsou plně využity kapacity. V těchto případech je vhodnější dohodnout se na spolupráci s ostatními obcemi na rozšíření kapacity v některé z nich, pokud je to možné, nebo se dohodnout na společné realizaci vybrané investice. K takovéto spolupráci mezi obcemi dochází právě zejména v případě školských zařízení.

Před realizací nového projektu je také nutné zamyslet se nad finančními a technologickými aspekty projektu, dále pak nad jeho ekologickými požadavky, protože na ekologii je v současné době kladen velký důraz. Pokud by obec právě tuto problematiku podcenila, mohlo by se jí za pár let stát, že bude muset ze svého rozpočtu platit vysoké sankce a na vlastní náklady nevyhovující situaci napravit. Dalším problémem, který je třeba vzít v potaz, je vývoj inflace, která by mohla vést k prodražování výstavby a jejímu následnému prodlužování z důvodu nedostatečných finančních prostředků. Projekt je zapotřebí též posuzovat z pohledu obyvatelstva. Zda daná investice bude užitečná jen pro úzký okruh obyvatel či naopak pro většinu. Obce by se měly snažit, aby se jejich v případě jednalo hlavně o druhý případ, tedy aby daný projekt přinesl užitek co největšímu počtu lidí. U investic, jejichž dokončení může zahrnovat i několik let, je nutné

nevycházet jen ze současného stavu, ale udělat také prognózu budoucího vývoje potřeb obyvatelstva, které se mění s věkovou strukturou, ekonomicko-sociální situací atd.

Po posouzení všech možných aspektů se pak vypracuje několik variant řešení, která berou v úvahu rozdílnost možného užitku z dané investice, investiční náročnost, délku výstavby, budoucí provozní výdaje, disponibilní kapitálové výdaje apod. Zpravidla se vypracovávají tři varianty: minimální, která obsahuje ještě přípustné redukce, maximální vycházející z ideálního modelu, a kompromisní varianta. Tyto varianty by pak ještě měly být podloženy ekonomickými analýzami. Úkolem zastupitelstva je vybrat z předložených variant tu neoptimálnější.

1.2.2 Finanční prostředky na investici

Při plánování investice se zastupitelé zajímají především o investiční náročnost, o výši kapitálových výdajů v následujících rozpočtových letech. V případě, že se obec rozhodne financovat investici formou úvěru, musí si uvědomit, že rozpočet bude dluhem zatížen i na několik volebních období. Dále je také třeba uvážit provozní náklady spojené s danou investicí. Například pokud obec vybuduje novou místní komunikaci, vzniknou jí nové náklady na její údržbu. Nebo pokud se rozhodne vystavět novou sportovní halu, musí vzít v úvahu, že nic nevydrží věčně a za nějakou dobu bude nutná rekonstrukce či modernizace. Bude mít prostředky i na toto? Obec realizovanou investici nemusí provozovat sama, ale může dané zařízení převést na jinou právnickou osobu nebo ho pronajmout soukromému podnikateli. Pokud má tedy obec zájem na dobrém hospodaření, musí počítat se zdroji na obnovu investic, k čemuž jí mohou posloužit odpisy.

1.2.2.1 Vlastní zdroje financování investic

Poté co zastupitelstvo vybere vhodnou variantu řešení, přistupuje k posouzení způsobu financování investice. Vytváří se rozpočet projektu, posuzují se příjmy a výdaje související s projektem, zjišťuje se stav současných i potenciálních finančních prostředků, které má obec k dispozici.

Vlastní příjmy obce tvoří v průměru přibližně 80% všech finančních prostředků. Největší část (60%) těchto prostředků představují příjmy z daní. Zbýlých 20% jsou pak příjmy z vlastní činnosti obce. Jedná se zejména o příjmy z pronájmu nemovitostí, které obec vlastní, o převody prostředků z vlastních peněžních fondů a dále o příjmy z vlastního hospodaření obce nebo subjektů, které obec založila. Jedním ze zdrojů pro investice může být i prodej přebytečných nemovitostí ve vlastnictví obce. Tuto možnost ale musí obec velmi dobře zvážit, aby se s prodejem neunáhlila a nezjistila pak, že přišla o budoucí zdroj příjmů. Pokud to tedy není nezbytně nutné, obec by se tohoto majetku neměla zbavovat jen proto, aby vyplnila díru v běžném rozpočtu. Ale také to neznamená, že by si nemovitosti měla držet za každou cenu. V případě, že se zjistí, že náklady na údržbu jsou vyšší než příjmy plynoucí z tohoto majetku, je vhodné se takových budov zbavit. Jak u prodeje budov tak u prodeje pozemků je důležité znát situaci na trhu s nemovitostmi a prodej načasovat na nejvhodnější dobu, aby příjem z něj plynoucí byl co nejvyšší. Před prodejem obecních pozemků je zapotřebí prostudovat územní plán, aby později nenastala situace, že obec zjistí, že se zbavila pozemků, které teď potřebuje a bude je muset zpětně odkoupit, ovšem za mnohem vyšší cenu.

1.2.2.2 Dotační tituly

„V průměru okolo pětiny zdrojů pochází z dotací ze státního rozpočtu, ze Státního fondu životního prostředí, z fondů EU apod. Dotace lze rozlišovat na účelové, které se poskytují na konkrétní akce nebo na předem stanovené okruhy potřeb, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky státu. Mohou být použity jen na stanovené účely a vztahuje se na ně roční zúčtování se státním rozpočtem. Nevyčerpané prostředky v rozpočtovém roce se musí vrátit.“³ Druhou možností jsou všeobecné dotace, které mohou obce využívat dle vlastního uvážení. Tyto dotace se rozdělují jen podle toho, zda jsou využity na financování běžných výdajů nebo výdajů kapitálových. Díky dotacím mohou obce realizovat významné programy a to zejména program politiky bydlení, program na obnovu venkova, program výstavby a technické obnovy vodovodů, kanalizací a ČOV atd.

---

³ REKTOŘÍK, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vydání. Brno : Masarykova univerzita, 1999. s. 79. ISBN 80-210-2126-8.

Příklady programů dle ministerstev ČR

- Ministerstvo pro místní rozvoj	- Program obnovy venkova
	- Program podpory oprav bytového fondu
- Ministerstvo průmyslu a obchodu	- Program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie
- Ministerstvo kultury	- Program regenerace městských památkových zón a rezervací
	- Program péče o vesnické památkové zóny a krajinné památkové rezervace
- Ministerstvo zemědělství	- Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod

Pokud jde o dotace ze Státního fondu životního prostředí, tento fond každoročně vyhlašuje kritéria a programy, na které přijímá žádosti. Řada programů je určena zejména pro malé obce.

1.2.2.3 Dluhové financování

Pokud si obec nevystačí s vlastními prostředky, což je u malých obcí v podstatě nemožné, když se chce rozvíjet a investovat do nových projektů, musí přistoupit buď k dotacím, které ovšem nemusí získat, nebo k dluhovému financování – nejčastěji ve formě bankovního úvěru. Při posuzování bankovního úvěru se banky zajímají především o návratnost úvěru. Většina bank považuje za bezpečnou hranici zatížení rozpočtu dluhem maximálně do 20-30% rozpočtu. Obce využívají financování formou úvěru stále častěji. Umožňuje jim to realizovat projekty, které by jinak čekaly řadu let. Každá obec si však musí dát pozor, aby se nezadlužila až příliš a nedostala se do situace, kdy nebude schopna své závazky splácet.

Pro města, obce a jejich organizace jsou nejvhodnější následující typy úvěrů:

- úvěr na přechodný nedostatek finančních prostředků – tento úvěr se většinou čerpá jednorázově a může být poskytnut na různý časový horizont

- úvěr na investice – tento úvěr se poskytuje na pořízení hmotného investičního majetku, čerpá se zpravidla postupně k přímým platbám na účet dodavatele na základě předložených dokladů klienta
- bankovní záruky – rozlišují se dva typy bankovních záruk – platební a neplatební
Platební záruka zajišťuje splnění platebního závazku, který vyplývá z kupních a jiných smluv. Záruka neplatební zajišťuje, jak je patrné z názvu, jiné než platební závazky.
- hypoteční úvěry – *„Úvěr je poskytován jako dlouhodobý, s minimální dobou splatnosti 5 let a s maximální dobou splatnosti 20 let. Úvěr musí být vždy zajištěn zástavním právem k nemovitosti, která nesmí být zatížena jiným zástavním právem a musí být pojištěna.“⁴*

Co musí obce a města doložit k žádosti o úvěr:

- doklad o právní subjektivitě – usnesení z ustavujícího zasedání – seznam členů obecního zastupitelstva s podpisy (prezenční listina), doklad o přidělení IČO od ČSÚ
- výkazy o plnění rozpočtu za poslední dva roky, zprávu o přezkoumání výsledku hospodaření, výkazy k datu posledně známé skutečnosti
- schválený rozpočet pro příslušný rok včetně ověřeného záznamu z příslušného zasedání zastupitelstva (popř. rozpočtové provizorium)
- potvrzení finančního úřadu a správy sociálního zabezpečení o splnění závazků vůči těmto organizacím (ke dni předložení žádosti nesmí být starší 30 dnů)
- finanční prognóza za poslední dva roky a na celou dobu trvání úvěrového obchodu
- stavební povolení (územní rozhodnutí) – vyznačení právní moci (u investičních akcí)
- smlouva o dílo, další smluvní dokumenty související s akcí
- výpis z katastru nemovitostí majetku obce, kterým bude obec úvěr zajišťovat (ne starší 30 dnů – originál či ověřená kopie)
- znalecký posudek zastavovaných nemovitostí

---

⁴ REKTOŘÍK, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 1999. s. 87 ISBN 80-210-2126-8.

- pojistné smlouvy zastavovaných nemovitostí
- podnikatelský záměr a jeho rozbor
- základní údaje o obci [6]

Výše uvedené podmínky se mohou lišit podle potřeb jednotlivých obchodních bank a podle typu poskytovaného úvěru.

1.3 ZAPOJENÍ OBČANŮ A VEŘEJNOSTI DO TVORBY STRATEGIE

Komunikace s veřejností je pro dobré fungování a rozvoj obce velice důležitá. Občany zajímá, co a proč se v obci děje a zástupci obce by měli být schopni vysvětlit jim plán a koncepci rozvoje, opodstatnit svá rozhodnutí a předejít tak zbytečným nedorozuměním. „*Spokojenost a informovanost široké veřejnosti i nejrůznějších subjektů a jejich zapojení do strategického plánování je ovlivněno množstvím informačních zdrojů.*“⁵ Ke komunikaci s veřejností nestačí jen tiskoviny a sdělovací prostředky, ale je zapotřebí vytvořit komplexní komunikační strategii, která by měla vycházet z aktivního přístupu úřadu a neustálého zájmu o zpětnou vazbu.

1.3.1 Jak správně komunikovat

Obec by měla stručně, jednoduše a v dostatečném předstihu vysvětlit své hlavní záměry a cíle, a také občany seznámit s výhodami a nevýhodami daného záměru. Komunikace by neměla spočívat jen v poskytování informací, ale měla by též pomoci k tomu, aby lidé byli motivováni k zájmu o naplňování záměrů. Obec nesmí zapomenout zejména na zpětnou vazbu, protože bez ní by celý proces komunikace ztrácel svůj význam.

1.3.2 Chyby, kterých se radnice a obecní úřady mohou dopustit při komunikaci

Některé radnice a obecní úřady se ani nepokoušejí vytvářet komunikační strategie. Řada úřadů sice informuje, ale ne s dostatečným předstihem a ne ve správné formě. Nezajímají

---

⁵ REKTOŘÍK, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vydání. Brno : Masarykova univerzita, 1999. s 100. ISBN 80-210-2126-8.

se o zpětnou vazbu v obavě z přílišné kritiky, na kterou mnohdy reagují emocionálně a nikoli věcně, což rozhodně nenasvědčuje k vyřešení daného problému. Když obec podcení komunikaci se svými občany a dalšími zainteresovanými subjekty, může to vést k tomu, že tito lidé přestanou mít zájem o dění v obci a začnou být k činnosti a rozhodnutím úřadu značně skeptičtí. Jen je to utvrdí v tom, že všechno je předem dohodnuté a oni stejně nemohou nic ovlivnit, byť to nemusí být pravda. I toto je jeden z důvodů, proč lidé třeba ani nemají zájem účastnit se jednání svého zastupitelstva a raději stráví svůj čas jinak.

1.3.3 Cílové skupiny pro marketingovou komunikaci

- státní instituce – hasiči, městská i státní policie, hygienická stanice apod.
- úředníci – všichni by měli být seznámeni alespoň se základními informacemi k plánu, byť s ním třeba nebudou přímo pracovat
- odborníci – zpracovávají podklady pro rozhodování zastupitelů
- investoři – podniky, které přicházejí s investičním záměrem do dané obce
- správci a majitelé bytového fondu
- drobní investoři – především zájemci o stavbu rodinných domů a majitelé pozemků
- projektanti – pracují pro velké i drobné investory
- všichni občané [6]

1.3.4 Nástroje komunikace

Nejúčinnější formou je přímá komunikace jako jsou např. osobní setkání, besedy, semináře a setkání s odborníky. Tento způsob komunikace je sice velice účinný, ale zároveň také velmi časově náročný a nelze jím oslovit velký počet lidí. Pokud jde o nepřímou komunikaci, používají se místní noviny, internet, rozhlas, letáčky, brožury, u menších obcí pak zejména vývěsky a nástěnky umístěné v prostorách úřadu a na různých místech v obci. Dalším účinným způsobem komunikace mohou být i dotace, granty a různé investice – ovšem jen za předpokladu, že se o tom ostatní dozvědí, nejčastěji prostřednictvím médií. Když chce obec zpracovat strategický plán, koncepci rozvoje nebo se rozhoduje o nějaké větší investici či změně v obci, může použít marketingový výzkum a to buď sekundární

nebo primární, který je dle mého názoru užitečnější a to právě především při rozhodování o budoucí strategii obce, která by měla zahrnovat názory místních obyvatel.

- a) sekundární výzkum – používá data, která už v minulosti nashromáždil někdo jiný, ať už to byla sama obec nebo může využít dalších zdrojů informací jako jsou např. Český statistický úřad, úřady práce, vzdělávací instituce, turistická infostřediska, agentury pro regionální rozvoj a další.
- b) primární výzkum – informace jsou získávány přímo od subjektů, o jejichž názor se výzkum zajímá. Existuje několik způsobů, jak primární výzkum provést, od osobních setkání po dotazníkové šetření, které obec použije, když chce znát názory a postoje obyvatel a zajímají ji spíše kvantitativní než kvalitativní výsledky. Dotazníkové šetření používá tři základní metody – ústní, korespondenční (v dnešní době často využívána elektronická pošta) nebo telefonické.

Tab.1 Kritéria výběru metody dotazování

ÚSTNÍ	KORESPONDENČNÍ	TELEFONICKÉ
- osobní kontakt	- chybí osobní kontakt	- omezený osobní kontakt
- možnost většího počtu otázek	- možnost většího počtu otázek	- malý počet otázek
- možnost doplňujícího výkladu	- není možný doplňující výklad	- možnost doplňujícího výkladu
- velká míra odpovědnosti	- malá míra odpovědnosti	- střední míra odpovědnosti
- vyžaduje středně mnoho času	- delší doba šetření	- relativně málo času
- vysoké náklady	- nízké náklady	- středně vysoké náklady
- anonymita není možná	- možnost anonymity	- anonymita není možná
- možnost složitých otázek	- nízká návratnost	- nepříliš složité otázky
- malá skupina respondentů	- špatná odezva	- střední skupina respondentů
- dobrá odezva	- velká skupina respondentů	- středně dobrá odezva
	- pouze jednoduché otázky	

Zdroj: *Programy regionálního rozvoje. HPM Regional Project BV.Hergelo, Plzeň 1995*

V případě velmi malých obcí je dle mého názoru velmi dobře využitelná metoda ústního dotazování, pokud se k tomu vyberou správní lidé, kteří budou ochotni tomu věnovat čas a budou schopni s dotazovanými správně jednat, aby je hned neodradili. Další možností je pak přizvání občanů na veřejné zasedání obecního zastupitelstva, kde též mohou vyjádřit své názory a zastupitelé mají zároveň možnost vysvětlit jim blíže své záměry. Pokud se obec domnívá, že obyvatelé by raději vyjádřili své postoje anonymně, přikláněla bych se ke korespondenčnímu dotazování spíše než k telefonickému, protože za prvé ne každý má

pevnou telefonní linku a za druhé jsme dnes všichni tak trochu znechuceni telemarketingem, kdy je nám po telefonu nabízeno všechno možné.

2. POSTAVENÍ OBCE JAKO JEDNOTKY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

V této kapitole bych se ráda věnovala obcím jako takovým, jaké mají právní postavení a jaký je jejich význam. Dále také tomu, co je zapotřebí vědět, aby se obec mohla správně rozvíjet a především správně fungovat. Rozvoj obce je totiž možné založit pouze na promyšlené koncepci, dobrém hospodaření s dostupnými prostředky, správné komunikaci s okolím a šetrném vztahu k životnímu prostředí.

2.1 PRÁVNÍ VYMEZENÍ OBCE

2.1.1 Definice obce

Z právního hlediska je obec „sociální jednotka, tvořená obyvatelstvem, společně užívajícím vymezené území. Obec v moderním demokratickém státě má postavení územního samosprávného společenství. Samospráva je forma veřejné správy, kterou občané vykonávají buď přímo sami nebo prostřednictvím volených zástupců.“⁶ U nás je nejčastější právě druhý zmiňovaný způsob – občané si volí své zástupce. V územní samosprávě rozhodují o zásadních věcech jako jsou strategie rozvoje, hospodaření s majetkem, stanovení místních poplatků, územní změny atd., právě tyto volené orgány.

Aby bylo možné hovořit o obci, je nutné najít tři základní znaky – území, lidé, samosprávu. Pro výkon samosprávy pak obce také potřebují určitou ekonomickou samostatnost, tedy vlastní majetek a finanční zdroje. Dalším důležitým předpokladem pro správné fungování obce jsou lidé, kteří mají náležitou kvalifikaci a nezbytné předpoklady pro výkon volených funkcí. Tento požadavek však není možné vždy stoprocentně splnit. K vnějším znakům obce patří název, znak a prapor obce.

---

⁶ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. 387 s. 8. ISBN 80-85866-19-6.

2.1.2 Územní základ obce

„*Obec je základní územní jednotkou státu.*“⁷ Území obce tvoří buď jedno katastrální území nebo jejich soubor, jestliže se obec člení na části, které mají vlastní katastrální území. Je možné, aby nastaly změny území obce a to: sloučení obcí, rozdělení obce nebo změny hranic obcí, při nichž nedochází k žádnému ze dvou již zmíněných případů.

2.1.3 Osobní základ obce

„*Občany obce jsou osoby, které jsou státními občany ČR a které mají v obci trvalý pobyt nebo jim bylo uděleno čestné občanství.*“⁸ Ti občané, kteří dosáhli věku 18 let, mají právo se účastnit zasedání obecního zastupitelstva, nahlížet do zápisu o jeho jednání, podávat orgánům obce písemné návrhy a těmito způsoby mají možnost ovlivňovat dění ve své obci. K území obce mají vztah ještě další osoby kromě občanů. Těmito osobami se rozumí fyzické osoby s přechodným pobytem na území obce, právnické osoby a podnikatele, kteří mají sídlo nebo provozovnu na území obce, a další osoby, které na území obce vlastní nějakou nemovitost.

2.1.4 Právní subjektivita obce a s ní spojené činnosti a povinnosti

Podle Ústavy ČR je obec právnickou osobou, která by měla plnit veřejné úkoly a zájmy, k čemuž má k dispozici právní a ekonomické prostředky. K upravování veřejných záležitostí slouží obcím vyhlášky, pro udržení veřejného pořádku pak může obec zřídit obecní policii.

Lze také říci, že obec vykonává státní správu, což znamená, že v přenesené působnosti obec jedná jménem státu. Konkrétně jde zejména o rozhodování o přestupcích, vydávání stavebních povolení, vedení matriky atd. Dalšími činnostmi, které obce vykonávají jsou

---

⁷ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. 387 s. 16. ISBN 80-85866-19-6.

⁸ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. 387 s. 21. ISBN 80-85866-19-6.

rozvoj obce, péče o ochranu životního prostředí, zabezpečování veřejně prospěšných služeb aj. [1]

2.1.5 Druhy obcí

V současné době se u nás rozlišují dva základní druhy obcí:

- a) obce, které nejsou městy (lze je označit jako obce „venkovské“)
- b) města

Typologie měst a obcí

Využití a možnosti strategického plánování nejsou stejné ve všech územních celcích, protože každá obec má jiné výchozí podmínky, jiné vize atd. Pro tento účel lze ještě uvést ještě následující členění měst a obcí.

- Hlavní města – tato města jsou zajímavá jak pro turisty, tak i pro podnikatele a investory, protože zde lze nalézt spoustu příležitostí ke kulturnímu vyžití, ale také spoustu prostoru pro obchodní zájmy. V takovýchto městech se obvykle nacházejí historické památky, muzea, nákupní a zábavní centra aj. Negativem těchto měst je časté zahlcení dopravy, což může vést ke zhoršení kvality životního prostředí.
- Průmyslová města – již podle názvu kategorie je patrné, že se jedná o města, která byla ovlivněna průmyslovým vývojem. Tato města, zejména pak ta, jejichž průmysl se zaměřoval příliš úzce jen na jednu oblast, se dostala do problémů, když nastaly změny v ekonomickém prostředí. V případě, že se jednalo o města zaměřená na těžký průmysl, docházelo v jejich oblasti ke značnému poškození životního prostředí. Proto se tato sídla dnes snaží o restrukturalizaci průmyslu a vytvoření nové své tváře. Vzhledem k tomu, že se zde velice dobře vyvinula infrastruktura, přistěhovalo se sem značné množství lidí, díky čemuž vznikala nová obchodní a kulturní centra. V dnešní době jsou tato města zajímavá pro investory především z pohledu dostatku relativně levné pracovní síly.
- Velká atraktivní historická centra – vyznačují se hlavně tím, že mají bohatou historii a s ní spojené značné množství zachovalých památek, které do těchto měst lákají turisty.

- Historické obce – jsou obce, které mají silné historické zázemí. Nemusí ani oplývat velkým množstvím architektonických památek, většinou se k nim váže nějaká důležitá a zajímavá historická událost. Stejně jako je tomu u předchozího typu obcí, i tyto musí nabízet doplňkové služby turistům, kteří do jejich obce přijíždějí. Je důležité, aby zde návštěvníci měli možnost nakoupit, občerstvit se nebo provozovat nějakou sportovní aktivitu. V případě, že se v takovýchto obcích bude rozhodovat o umístění nějaké nové stavby (nejčastěji ubytovacího zařízení), musí mít na paměti současnou image obce, která tímto nesmí být nijak výrazně narušena.
- Obce lázeňské, obce v rekreační oblasti – největší výhodou těchto obcí jsou jejich přírodní zdroje, které mohou pro svou činnost využít. Tyto obce opět nesmí zapomínat, aby zde byla pestrá nabídka doplňkových služeb a také kvalitní infrastruktura.
- Příhraniční obce – obce ležící na hranici s některým ze sousedních států.
- Satelitní obce – jsou v dnešní době velice častým jevem a najdeme je v podstatě u každého většího města, kterému tvoří rezidenční zázemí. [2]

Pro potřeby této práce je ještě nutné vymezit pojem „venkov“. Český statistický úřad definuje venkov jako obec s velikostí do 2000 obyvatel, a dále obce s velikostí do 3000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Na území ČR lze najít 5734 takovýchto obcí. což je 79% rozlohy státu. V průměru má venkovská obec 11km² a 550 obyvatel. Ve své práci se budu zabývat obcemi, které mají od 500 do 1 000 obyvatel, protože obec Vysoká, která zde bude uvedena jako názorný příklad má v současné době 821 obyvatel.

2.1.6 Působnost obce

„*Působností obce rozumíme okruh jejích zákonem stanovených úkolů.*“⁹ Obec může mít samostatnou nebo přenesenou působnost, nejčastěji má obojí.

---

⁹ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. s. 68. ISBN 80-85866-19-6.

Úkoly v samostatné působnosti lze rozdělit do následujících oblastí:

- a) Existence obce a její hranice (např. slučování s jinou obcí, rozhodování o užívání znaku a praporu aj.)
- b) Vnitřní organizace obce (např. organizace voleb do obecního zastupitelstva, udělování čestného občanství aj.)
- c) Spolupráce s jinými subjekty
- d) Hospodaření s obecním majetkem
- e) Rozpočet
- f) Místní záležitosti veřejného pořádku
- g) Všestranný rozvoj obce

Přenesená působnost znamená, že obec vykonává státní správu delegovanou státem, jak již bylo zmiňováno v předchozích kapitolách.

2.2 ORGANIZACE OBCE

Základním orgánem obce je obecní zastupitelstvo, volené občany obce v přímých volbách. Obecní zastupitelstvo volí starostu obce. Tyto orgány vykonávají samostatnou působnost. Přenesenou působnost pak vykonává obecní úřad, některých úkolů se mohou zhostit také komise obecní rady a tzv. zvláštní orgány.

2.2.1 Obecní úřad

Obecní úřad je tvořen starostou, jenž stojí v jeho čele, jeho zástupcem a zaměstnanci obce. Počet pracovníků obecního úřadu určuje obecní zastupitelstvo, které mimo jiné stanovuje výši osobních a věcných nákladů, které jsou zapotřebí k činnosti obecního úřadu. *„Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce a kromě toho ji může uveřejnit způsobem v místě obvyklým.“*¹⁰

---

¹⁰ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

2.2.2 Obecní zastupitelstvo

Zákon o obcích ani volební zákon neurčují přesný počet členů, kolik by mělo obecní zastupitelstvo mít. Jsou ale stanoveny minimální a maximální počty členů v závislosti na počtu obyvatel. V obcích, kde má zastupitelstvo více než 15 členů, je možné volit obecní radu.

do 500 obyvatel	5 až 9 členů
501 – 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
3 001 – 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
10 001 – 50 000 obyvatel	15 – 35 členů
50 001 – 150 000 obyvatel	25 – 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 – 55 členů

Obcí, které jsou zkoumány v této práci, se týkají první dvě kategorie.

„Člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem.“¹¹ Někteří členové zastupitelstev však toto ne vždy dodržují a v některých případech se na zasedáních zastupitelstva téměř neukazují.

Obecní zastupitelstvo se schází podle potřeby (v obcích, kde není volena rada obce, však minimálně jedenkrát za dva měsíce) na zasedání obecního zastupitelstva. Zasedání zpravidla svolává a řídí starosta. Tato zasedání jsou veřejná a o jejich konání má starosta předem informovat občany. *„Starosta je povinen svolat zasedání zastupitelstva obce, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů zastupitelstva obce, předseda okresního úřadu nebo hejtman kraje. Zasedání zastupitelstva obce se koná nejpozději do 21 dnů ode dne, kdy žádost byla doručena obecnímu úřadu.“¹²* Jestliže při zahájení jednání obecního zastupitelstva není přítomna nadpoloviční většina všech členů, nezahájí starosta zasedání a do 14 dnů svolá náhradní zasedání. K platnému hlasování (usnesení, rozhodnutí nebo volbě) je zapotřebí souhlasu nadpoloviční většiny všech členů obecního zastupitelstva. *„O průběhu zasedání obecního zastupitelstva se pořizuje zápis, který podepisuje starosta*

¹¹ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹² Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

nebo místostarosta a zastupitelstvem určení ověřovatelé.“¹³ Zápis je pak uložen k nahlédnutí na obecním úřadě. Aby nedošlo ke střetu zájmů, nesmí mít zastupitel zároveň funkci pracovníka obecního úřadu, kde funkci zastupitele vykonává, nebo funkci pracovníka pověřeného obecního úřadu, okresního úřadu či finančního úřadu v případě, že se působnost tohoto úřadu vztahuje na územní obvod daného zastupitelstva.

2.2.3 Starosta

„Starosta zastupuje obce navenek.“¹⁴ Volí ho z řad svých členů obecní zastupitelstvo, jemuž je za své činnosti odpovědný. Pokud není ustaven tajemník, je starosta nadřízen všem pracovníkům obecního úřadu. V obcích, kde se nevolí obecní rada, vykonává starosta rovněž funkci obecní rady. Starosta obce mimo jiné „může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.“ „Starostu zastupuje místostarosta, který ho pak zastupuje v době jeho nepřítomnosti, jedná a rozhoduje ve všech věcech, které jsou svěřeny starostovi.“¹⁵

2.2.4 Výbory

„Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory.“¹⁶ Vždy se zřizuje finanční a kontrolní výbor, které jsou nejméně tříčlenné. „Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.“ „Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce.“¹⁷ Výbor má vždy lichý počet členů a plní úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo obce.

---

¹³ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹⁴ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹⁵ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹⁶ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹⁷ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

Finanční výbor „provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce.“¹⁸ Kontrolní výbor „kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce.“¹⁹

2.3 HOSPODAŘENÍ OBCE

2.3.1 Majetek obce

Hospodaření s majetkem obce patří do její samostatné působnosti. „Obec je jako každý jiný vlastník oprávněna věci, které jsou v jejím vlastnictví, držet, užívat je a dále také nakládat s užitky, které tyto věci přinášejí.“²⁰

Majetek obcí je možné rozdělit do následujících skupin:

- finanční majetek – do této skupiny lze zařadit bankovní účty, akcie, podílové listy
- movitý majetek – vybavení obecního úřadu a dalších institucí zřizovaných obcí
- nemovitý majetek – pozemky (pole, lesy, zahrady, stavební parcely, komunikace, veřejná prostranství, chodníky, parky aj.), dále pak budovy (např. obecní úřad, školy, bytové domy, komerční prostory aj.)
- infrastruktura – vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, veřejné osvětlení, rozvody plynu aj. [1]

Majetek obce lze rozdělit i podle jeho využitelnosti a to na:

- kmenový majetek, který slouží k výkonu správní funkce
- majetek sociální oblasti – např. domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců aj.
- majetek ve veřejné oblasti, který každodenně využívá většina obyvatel; jedná se o veřejnou dopravu, školy, likvidaci komunálního odpadu, veřejné osvětlení, komunikace, veřejnou zeleň
- majetek v zájmové oblasti – sportovní zařízení, kulturní zařízení

---

¹⁸ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

¹⁹ Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbirka zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.

²⁰ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. s. 105. ISBN 80-85866-19-6.

- majetek komerční – dodávka tepla, kanalizace, vodovody [1]

O hospodaření s majetkem obce rozhoduje obecní zastupitelstvo a tato jeho činnost patří mezi nejdůležitější. Je velice důležité, aby zastupitelstvo dobře uvážilo, jak s tímto obecním majetkem nakládat. Musí se soustředit zejména na to, který majetek obec nezbytně potřebuje a dále také posoudit, jaký finanční efekt může mít užívání, pronájem či prodej tohoto majetku. V případě pronájmu obci plyne stálý příjem, ale na druhé straně je zatížena správou a údržbou pronajímaného majetku. Prodej majetku může přinést finanční prostředky do obecního rozpočtu, ovšem v tomto případě je zapotřebí mít na mysli další rozvoj obce a nezbavovat se zajímavých pozemků či budov jen proto, že to v danou chvíli přinese nějaké finance navíc. Existují bohužel obce, které na toto nemyslely a rozprodaly většinu svých pozemků, které následně s prodávákem nakupují zpět.

Vzhledem k rozsahu obecního majetku je nutné vést důkladnou evidenci tohoto majetku. V případě nemovitého majetku je zapotřebí zjistit, zda obecní evidence souhlasí s údaji v katastru nemovitostí. Za účelem sledování stavu movitého majetku obce často zřizují kontrolní výbor, který má toto na starosti a na konci roku je vždy provedena inventarizace movitého majetku obce.

2.3.2 Finanční hospodaření obce

*„Finančním hospodařením obce se rozumí ty činnosti obce, které vedou k opatření si potřebných prostředků pro plnění svých úkolů, a dále také způsoby využití finančních prostředků.“*²¹ Základem pro hospodaření obce je obecní rozpočet. Zde je možné setkat se se dvěma pojmy a to: rozpočtovou potřebou, která představuje souhrn výdajů, které obec bude v příštím období potřebovat na plnění svých úkolů, a rozpočtovou úhradou, která představuje příjmy, ze kterých má být uhrazena rozpočtová potřeba. Vlastní rozpočtové příjmy obce ovšem nejsou schopny pokrýt všechny výdaje a obec proto musí hledat další prostředky pro krytí těchto výdajů.

---

²¹ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. s. 131. ISBN 80-85866-19-6.

2.3.2.1 Obsah rozpočtu obce

- Příjmy nedaňového charakteru

Tyto příjmy plynou z vlastnických vztahů a z určité aktivity obce, či jiných subjektů, ve prospěch obce. Nejsou to příjmy plynoucí ze zákonem uložené povinnosti. Mezi tyto příjmy se řadí:

- a) příjmy z vlastního hospodaření obce – výnos z obecního majetku, převody prostředků obce z vlastních peněžních fondů, příjmy z hospodaření subjektů, jichž je obec zřizovatelem jako jsou rozpočtové či příspěvkové organizace
- b) nahodilé příjmy – příjmy, které obec získala darováním, děděním, výnosy z loterií, tombol, veřejných sbírek, pokuty

- Příjmy daňového či poplatkového charakteru

Z hlediska rozpočtových příjmů daňového charakteru je do rozpočtu obce určen:

- a) celý výnos daně z nemovitosti, jde-li o nemovitosti, které se nacházejí na území obce (inkaso této daně zajišťují finanční úřady, které převádějí výtěžek daně do rozpočtu příslušné obce) a podíl výnosu daně z příjmů
- b) výnos správních poplatků vybíraných obcí
- c) výnos některých plateb souvisejících s ochranou životního prostředí
- d) výnos místních poplatků, mezi které v současné době patří:
  - poplatek ze psů, který platí majitel psa v místě svého trvalého bydliště
  - poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, který platí návštěvníci rekreačních míst
  - poplatek z ubytovací kapacity – platí provozovatelé ubytovacích zařízení
  - poplatek za užívání veřejného prostranství
  - poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst
  - poplatek ze vstupného – určité procento z vybraného vstupného z dané akce [1]

Místní poplatky nejsou vybírány ve všech obcích stejně. Typ a výše poplatků závisí na podmínkách v té které obci. Protože jsou místní poplatky pro občany závazné a tudíž pro něj představují jistou zátěž, musí obec dobře zvážit, které poplatky zavést. Informace o vybíraných místních poplatcích obce většinou vyvěšují ve formě vyhlášky na informačních tabulích v obci.

- Dotace a podíly na státních daních

Další důležitou část příjmů obecního rozpočtu tvoří dotace ze státního rozpočtu ČR a státních fondů. Dotace se dělí na účelové a všeobecné (globální) dotace. Mezi neúčelové dotace se dá zařadit i příspěvek na výkon státní správy, který je obcím stanoven v příloze zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Obdrží ho každá obec a jeho výše je dána velikostí obce a úkoly, které obec zajišťuje. [1]

Podíly na celostátně vybíraných daních patří k dalším významným zdrojům příjmů obecních rozpočtů. V ČR se jedná pouze o rozdělování výnosů daní z příjmů. Tyto prostředky mohou pak místní orgány používat dle vlastního uvážení. *„Rozdíl mezi dotací a podílem na státních daních spočívá v tom, že podíly na daních reagují na skutečný vývoj státního rozpočtu, tzn. dopadají pozitivně i negativně do výše příjmů obcí, zatímco u dotací tento dopad nehrozí.“*²²

2.3.2.2 Využití rozpočtových zdrojů obce

Obec může zřizovat trvalé nebo dočasné účelové fondy, včetně vlastních peněžních fondů. Prostředky z těchto fondů obec vždy používá prostřednictvím příjmů a výdajů svého rozpočtu, s výjimkou převodu prostředků mezi jednotlivými fondy navzájem a dále kromě případů, kdy prostředky fondů slouží jen na vyrovnání časového nesouladu mezi příjmy a výdaji v průběhu rozpočtového roku.

Výdaje obecního rozpočtu rozdělujeme na běžné a kapitálové. Výdaje mohou mít také charakter výdajů na ekonomickou či sociální infrastrukturu nebo výdajů na investice.

Výdaje obecního rozpočtu pak lze také rozdělit na:

- výdaje na vlastní činnost obce a jí zřízených organizací (zabezpečení veřejných služeb, tedy zejména výdaje na financování rozpočtových a příspěvkových organizací)
- výdaje ve formě nenávratných dotací
- výdaje na splácení úvěrů a půjček

²² ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. s. 143. ISBN 80-85866-19-6.

2.3.2.3 Rozpočtový proces

Obec vypracovává svůj rozpočet na stejné období, na které se zpracovává státní rozpočet ČR, tj. jeden rok, který odpovídá roku kalendářnímu. Při sestavování svého rozpočtu musí obec uvažovat nejen vlastní potřeby, ale také úkoly přenesené na obec státem. Rozpočet schvaluje obecní zastupitelstvo a je povinno projednat i jakoukoli jeho změnu, která se v průběhu rozpočtového roku vyskytne. Předtím však musí být jeho návrh zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáváním, aby se k němu mohli vyjádřit občané obce. Pokud není rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se hospodaření obce pravidly tzv. rozpočtového provizoria. Když je pak následně schválen řádný rozpočet, je nutné do něj započítat i to, co bylo realizováno během hospodaření dle provizoria. Hospodaření s obecním rozpočtem je průběžně kontrolováno a na konci roku je sestaven závěrečný účet obce, který obsahuje údaje o hospodaření obce a schvaluje ho též obecní zastupitelstvo.

2.3.2.4 Jak účtují malé obce

Základem je zákon o účetnictví a vyhláška 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví. O majetku účtují obce na majetkových účtech. Vzhledem k tomu, že se jedná o rozpočtové organizace, tento majetek neodepisují. Majetek je zachycen v pořizovací ceně na účtech třídy 0 a je kryt fondem dlouhodobého majetku nebo v případě, že obec čerpá prostředky z úvěru, součtem úvěru a fondu majetku. O mzdových předpisech obec účtuje na účtech 331, 336 a 342 a na nákladových účtech 440 (mzdy) a 420 (odvody). Počet účetních zápisů u rozpočtového účetnictví je mnohem vyšší než u podnikatelského. Obce nepoužívají výsledkové účty třídy 5 a 6, ale užívají rozpočtovou skladbu.

2.3.2.5 Rozpočtové určení daní

Jak již bylo řečeno, daňové příjmy tvoří rozhodující část rozpočtových příjmů obcí. Daňové příjmy jsou mezi obce rozdělovány na základě rozpočtového určení daní (dále jen RUD), podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

Do 31.12.2007 byly daňové příjmy obcím přidělovány na základě koeficientu určenému pro danou velikostní kategorii obce a prostého počtu obyvatel v obci. Samostatnou kategorií je daň z nemovitosti, která obcím, na jejichž území se daná nemovitost nalézá, náleží v plné výši, podíl obce na této dani je tedy 100%. Celkový podíl na státních daních, který připadal obcím, byl 20,59%. Tento systém se ale obcím nelíbil z důvodu, že koeficienty byly vytvořeny uměle a vůbec neodrážely skutečnou situaci, a dále také proto, že rozdělení velikostních kategorií (Tab. 2) značně znevýhodňovalo právě malé obce, které jsou předmětem zájmu této práce. Pro srovnání zde uvádím tabulky, jak vypadalo RUD před novelou v roce 2008.

Tab. 2 Koeficient velikostních kategorií obcí (do 31.12.2007)

Velikostní kategorie	Koeficient
do 100 obyvatel	0,4213
101 – 200 obyvatel	0,5370
201 – 300 obyvatel	0,5630
301 – 1500 obyvatel	0,5881
1501 – 5000 obyvatel	0,5977

Zdroj: Zákon č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

V tabulce uvádím pro srovnání jen prvních pět kategorií, protože tato práce se zabývá obcemi, které mají do 1000 obyvatel.

Tab. 3 Daňové příjmy obcí v roce 2007 dle kategorií

Kategorie	Počet obcí v kategorii	Počet obyvatel	Daňový příjem dle RUD 2007 (v Kč)	Průměr na jednotlivce
do 100 obyv.	539	38 888	249 092 650	6 490
101 – 200 obyv.	1067	159 533	1 138 550 370	7 140
201 – 300 obyv.	878	215 321	1 572 786 950	7 300
301 – 1500 obyv.	2 888	1 910 686	14 026 229 030	7 340
1501 – 5000 obyv.	600	1 524 149	11 149 693 770	7 320
Celkem	5 972	3 848 577	28 136 352 770	7 118

Zdroj: Martínek, R. Rozpočtové určení daní pro obce

Z výše uvedené Tab. 3 vyplývá, že na území ČR se nachází 5 972 obcí, které mají do 5 000 obyvatel, což tvoří téměř 96% z celkové počtu 6 244 obcí ČR. Největší zastoupení pak mají právě obce do 1 500 obyvatel.

Od roku 2008 došlo v RUD k velkým změnám, které přinesly více peněz do malých obcí a částečné odstranění ne zcela spravedlivých rozdílů v daňových příjmech velikostně srovnatelných měst a obcí. Velikostní kategorie obcí byly sníženy ze 14 na 4 a byla z nich vyňata čtyři největší města – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Celkový podíl obcí na státních daních se zvýšil na 21,4%. Byly zavedeny koeficienty postupných přechodů (Tab. 4) a také nová kritéria pro přerozdělení podílu na sdílených daních následujícím způsobem:

- celková výměra obce – váha 3%
- prostý počet obyvatel – váha 3%
- počet obyvatel upravený koeficientem velikostní kategorie obcí – váha 94%

Tab. 4 Koeficienty postupných přechodů dle velikostních kategorií

Kategorie	Koeficient postupného přechodu
do 300 obyvatel	1,00
301 – 5000 obyvatel	1,0640
5001 – 30 000 obyvatel	1,3872
30 001 a více	1,7629

Zdroj: Zákon č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

Tab. 5 Příjmy do obecních rozpočtů v roce 2008

Typ příjmů	Příjmy v mld. Kč	Příjmy %
daňové příjmy	154,4	56
kapitálové příjmy	15,7	6
nedaňové příjmy	26,3	10
transfery celkem	76,5	28

Zdroj: Rozpočtové určení daní z pohledu obcí

Ani současné RUD však není úplně bez problémů. Zavedením nových kritérií například došlo k několikanásobnému nárůstu daňových příjmů obcí s nízkým počtem obyvatel, ale

velkou výměrou katastrálního území, byť toto kritérium má jen 3% váhu. Dalším problémem je snižování daňových sazeb, s čímž je spojeno celkové snížení výnosu daní a tím pádem i obcím pak plynou nižší daňové příjmy. Tento problém by bylo možné vyřešit zvýšením podílu obcí na daňových výnosech, ale vzhledem k tomu, že teď se všude mluví o tom, jak stát musí šetřit, obecní rozpočty se finančních „injekcí“ z této strany asi jen těžko dočkají. Zejména malé obce dostávají tak málo peněz, že nestačí ani pokrýt náklady spojené s výkonem veřejné správy, natož pak aby měly peníze na nějaký svůj případný rozvoj. Je tedy nutné snažit se najít nějaká další vhodnější kritéria přerozdělování sdílených daní, aby lépe odrážela skutečný stav a skutečné potřeby obcí a celý systém byl pak ještě více spravedlivý.

Podíl jednotlivých obcí na příslušné části celostátního hrubého výnosu daní je pro rok 2010 stanoven vyhláškou Ministerstva financí č.276/2009 Sb. ze dne 24.8.2009. Základem pro stanovení procentního podílu každé obce na sdílených daních je počet obyvatel obce k 1.lednu 2009 dle bilance počtu obyvatel ČR zpracované Českým statistickým úřadem, výměra katastrálních území obcí k 1.lednu 2009 podle údajů Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního a počty zaměstnanců k 1.prosinci 2008.

Tab. 6 Vybrané daňové příjmy veřejných rozpočtů a podíl obcí na těchto daních v roce 2010 (v mld. Kč) – predikce*

Daňový příjem	VR celkem	z toho podíl obcí
1. Daň z přidané hodnoty	270,8	58,0
2. Daň z příjmů právnických osob celkem	150,1	36,6
2.1 Daň z příjmů PO	143,9	30,8
2.2 Daň z příjmů PO placená obcemi a kraji	6,2	5,8
3. Daň z příjmů fyzických osob celkem	134,2	34,6
3.1 Daň z příjmů FO vybíraná zvláštní sazbou	9,6	2,1
3.2 Daň z příjmů FO z podnikání celkem	19,3	8,4
3.2.1 Daň z příjmů FO z podnikání – sdílená část	13,4	2,5
3.2.2 Daň z příjmů FO z podnikání – 30% motivace obcí	5,9	5,9
3.3 Daň z příjmů FO ze závislé činnosti celkem	105,3	24,1
3.3.1 Daň z příjmů FO ze závislé činnosti – sdílená část	103,7	22,5
3.3.2 Daň z příjmů FO ze závislé činnosti – 1,5% motivace	1,6	1,6

Tab. 6 Vybrané daňové příjmy veřejných rozpočtů a podíl obcí na těchto daních v roce 2010 (v mld. Kč) – predikce* (pokračování)

4. Daň z nemovitosti	9,6	9,6
5. Místní a správní poplatky	7,8	7,8
6. Poplatky za znečištění a využívání životního prostředí	7,5	6,2
Celkem	580,0	152,8

Zdroj: Metodika financování obcí a hl.města Prahy pro rok 2010 MF ČR

*propočten podle §4 zákona č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, vychází z predikce celostátního inkasa daní použité pro sestavení návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2010

2.4 HLAVNÍ ČINNOSTI A POLITIKY OBCE

2.4.1 Politika bydlení a územní plánování, stavební činnost obce

Politikou bydlení se zabývá Státní fond pro rozvoj bydlení, v rámci jehož programů mohou obce žádat o dotace a granty na zlepšení oblasti bydlení na svém území. Řada obcí může svým občanům nabídnout bydlení v obecních bytech a novou bytovou výstavbu a výstavbu RD pak podporuje tím, že má dobře zpracovaný a schválený územní plán.

Územní plánování je pro další rozvoj obce velice důležité, protože při zpracování rozvojové strategie musí obec respektovat územně-technické podmínky schváleného a platného územního plánu, který má většinou platnost 10 let. Zastupitelstvo obce má právo provádět změny v již schváleném územním plánu. Každá taková změna je však poměrně nákladná a zdlouhavá. V současné době se územní plánování opírá o zákon č.50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řízení.

Dobře zpracovaný územní plán by měl mít tyto vlastnosti:

- musí být dostatečně flexibilní zejména ve vztahu k neobnovitelným zdrojům nacházejícím se na území obce
- musí mít vymezeny perspektivní plochy, stanoveny priority rozvoje obce
- musí být zabezpečena posloupnost a návaznost potřebných infrastrukturních staveb
- vytváří podmínky pro ochranu pozemkového vlastníka

- je stimulačním nástrojem podněcujícím podnikatelské subjekty naplňovat území konkrétními investicemi [2]

O stavební činnosti obce rozhoduje obecní zastupitelstvo a to zejména v souvislosti se schvalováním programu územního rozvoje či schvalování územního plánu, a dále také v návaznosti na tvorbu obecního rozpočtu. Přestože je obec nositelem veřejného práva, z hlediska stavebního zákona je její postavení totožné s ostatními osobami, které chtějí provádět stavební činnost – má tedy postavení stavebníka.

V případě, že se obec rozhodne, že by chtěla na svém území umístit nějakou novou stavbu, musí brát v úvahu schválenou územně plánovací dokumentaci, dále zda se pozemek, na kterém má být stavba umístěna, nenachází v nějakém ochranném pásmu a jaká se k němu váží vlastnická a užívací práva.

O umístění nových staveb či jiném využití území se zpravidla rozhoduje v územním řízení, jehož výsledkem je územní rozhodnutí, ve kterém je přesně vymezeno dotčené území a jsou v něm stanoveny podmínky, které zaručují, že se jedná o veřejný zájem. Pro potřeby územního řízení musí obec dodat výkresovou dokumentaci a stanoviska dotčených orgánů státní správy. V rámci územního řízení jsou také řešeny námitky osob, jež mají vlastnická či jiná práva k dotčeným nemovitostem.

Když už má obec územní rozhodnutí, musí dále následně žádat o stavební povolení, k jehož získání je zapotřebí, aby obec:

- podala žádost, která obsahuje předepsané náležitosti
- předložila projektovou dokumentaci stavby zpracovanou odborně způsobilou osobou
- prokázala vlastnické nebo užívací právo k pozemku
- prokázala, že je zajištěna komplexnost a plynulost výstavby
- prokázala, že stavbu bude provádět k tomu oprávněná osoba, pokud se nejedná o stavbu svépomocí
- získala souhlas dotčených vykonavatelů státní správy podle zvláštních předpisů [1]

Ve stavebním povolení pak stavební úřad přesně stanoví závazné podmínky pro provedení a užívání stavby. Aby dokončená stavba nebo její dokončená část mohla být užívána, musí být nejprve zkolaudována.

Zvláštní pravidla platí pro případy, kdy se obec rozhodne k vybudování hospodářských děl jako jsou např. veřejné vodovody a kanalizace, a dále pak pro veškerou stavební činnost spojenou s místními komunikacemi.

2.4.2 Školství

Každá obec je povinna zajistit, aby byla splněna povinná školní docházka. Dále je také povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na jejím území. Z tohoto důvodu obce zřizují předškolní zařízení, základní školy a ostatní školská zařízení, to vše se souhlasem školského úřadu. Zřízená školská zařízení pak obec spravuje a to tak, že zabezpečuje jejich investiční výdaje i neinvestiční náklady, s výjimkou mzdových nákladů a pomůcek a potřeb hrazených státem.

Obec se může se sousedními obcemi dohodnout na vytvoření společného spádového obvodu základní školy. *„Jestliže žák plní povinnou školní docházku na škole zřízené jinou obcí než tou, v níž má trvalý pobyt, je obec, v níž má trvalý pobyt, povinna hradit obci, která školu zřídila, poměrnou část neinvestičních nákladů zákonem určených, které připadají na jednoho žáka této školy.“²³*

2.4.3 Sociální politika obce

Každá i ta nejmenší obec má povinnost zjišťovat potřeby občanů v oblasti sociální péče a také možnosti jejího zabezpečení. Měla by pak být schopna podat obyvatelům obce informace, kde a jak je možné požadované služby získat. V samotných obcích se pak nejčastěji objevuje následující typ zařízení a služeb: domovy důchodců, domy

---

²³ ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1. vydání. Praha : ISV, 1996. s. 283. ISBN 80-85866-19-6.

s pečovatelskou službou, osobní asistence, pečovatelská služba, centrum denních služeb apod.

2.4.4 Zdravotnictví

V oblasti zdravotnické péče nemá obec prakticky žádné kompetence, ale přesto se jí musí zabývat a mít informace o zdravotních službách na svém území. V menších obcích je možné podporovat zdravotnické služby například poskytnutím nebytových prostor ve vlastnictví obce pro zřízení ordinace nebo nabídnutím bydlení v obecním bytě lékaři.

2.4.5 Podpora zaměstnanosti a podnikatelských aktivit v obci

Sama obec vystupuje jako důležitý místní zaměstnavatel, zejména pak v případech kdy zřizuje příspěvkové či rozpočtové organizace, kde mohou místní lidé najít pracovní příležitost. Ovšem na druhé straně většina obcí, malých či větších, se snaží, aby počet jejích stálých zaměstnanců byl co nejnižší, aby mzdové náklady byly co nejmenší a zatěžovaly obecní rozpočet co nejméně. Obce proto často využívají tzv. veřejně prospěšné práce, což jsou pracovní příležitosti, jejichž trvání nepřesahuje 12 po sobě jdoucích měsíců. Tito pracovníci se většinou starají o údržbu veřejných prostranství, úklid a údržbu veřejných budov a komunikací. Na veřejně prospěšné práce je obci poskytován příspěvek ve formě částečné či úplně úhrady mzdových nákladů na tyto zaměstnance, včetně pojistného na sociální zabezpečení, příspěvků na státní politiku nezaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

Podnikatelským aktivitám na území obce může obec napomáhat např. udržováním místních komunikací, nebo pokud nějaký podnikatelský subjekt využívá obecní prostory, může mu obec upravit výši nájemného tak, aby neměl potřebu odtud odcházet někam jinam a svou aktivitu v dané obci ukončit.

2.4.6 Kultura

Kulturní prostředí obce tvoří kulturní památky, instituce nabízející kulturní vyžití, školy, přírodní zajímavosti, kronika, místní obyčeje a tradice. Každá obec by měla zhodnotit, co

v oblasti kultury nabízí a co by mohla nabídnout. Rozvoji kultury může obec napomáhat zřizováním vlastních kulturních organizací, poskytováním příspěvků neziskovým organizacím a spolkům, regenerací místních památek apod.

2.4.7 Životní prostředí a jeho ochrana

V rámci politiky ochrany životního prostředí je dnes častým tématem na jednáních zastupitelstev obcí problematika čištění odpadních vod. Normy na nakládání s odpadními vodami a jejich vypouštění se neustále zpřísňují, a proto je nutné toto přednostně řešit. V této souvislosti je pro obce velice důležitý rok 2012, kdy mohou být sankcionovány obce, které v tomto roce nebudou dané normy splňovat. Odpadové hospodářství jako takové je jednou ze základních oblastí ochrany životního prostředí z hlediska zákonných povinností obce. Na odvoz a zpracování komunálního odpadu si obce zpravidla najímají na základě smlouvy specializované společnosti. Velkým problémem je existence tzv. černých skládek. Tento problém se obce snaží eliminovat zejména zřizováním sběrných dvorů, kam mohou místní obyvatelé umísťovat odpad zdarma. Do péče o životní prostředí patří také údržba a vysazování zeleně v obci. Problém může nastat, pokud se obec nachází v nějakém krajinném chráněném území. Její počínání s veškerým porostem v obci je pak přísně kontrolováno a mnohdy díky tomu nemůže ani uskutečnit své plány v této oblasti, byť z hlediska běžného občana by to bylo jedině ku prospěchu věci.

2.4.8 Doprava

Obec je vlastníkem místních komunikací, cest a cyklostezek a tedy plně hradí náklady na jejich údržbu, případně výstavbu, ze svých zdrojů nebo ze získaných dotací. V zájmu každé obce je, aby místní komunikace byly dobře sjízdné a udržované. Obec dále zajišťuje hromadnou dopravu, většinou autobusovou, popřípadě železniční, a to cestou smlouvy s příslušným dopravním podnikem, poskytovatelem dopravních služeb.

2.4.9 Veřejný pořádek a bezpečnost

Obecní zastupitelstvo může zřídit obecní policii, která se následně stará o udržování veřejného pořádku a bezpečnosti v obci. Její pravomoc je omezena katastrálním územím obce. Ve většině případů však obec žádá v těchto věcech o pomoc Policii ČR.

Co se týče požární ochrany, v malých obcích je velmi často zajištěna Sborem dobrovolných hasičů.

3. OBEC VYSOKÁ U MĚLNÍKA A JEJÍ STRATEGICKÝ PLÁN

V této kapitole se budu zabývat strategickým plánem obce Vysoká u Mělníka, kterou jsem si pro potřeby této práce zvolila jako příklad malé obce. První část je věnována základním charakteristikám obce Vysoká, druhá pak rozebrání, okomentování a zhodnocení jejího strategického plánu, zejména pak jeho užitečnost a uplatnění pro rozvoj obce.

3.1 Základní charakteristiky obce Vysoká u Mělníka

Obr.4 Znak obce Vysoká

Zdroj: www.obecvysoka.cz

Obec Vysoká leží severně od středočeského města Mělník, v jehož kulturním vlivu se odvíjela i její historie. Obec se nachází v nadmořské výšce 315m a její rozloha je 2 840ha. Obec Vysoká má pět částí, jsou to: Vysoká, Střednice, Strážnice, Chodeč a Bosyně.

3.1.1 Historie

První písemná zmínka o obci je již z roku 1227 a už od počátku byla Vysoká místním církevním a obslužným centrem. Od středověku se v obci nacházel farní kostel sv.Václava, ale také jeden z prvních českých protestantských pastorát, které obsluhovaly podstatně širší okolí. K pastorátu také patřila soukromá škola, na kterou později navázala škola základní (obecná). Kritické období pro obec nastalo v období třicetileté války, kdy roku 1630 vtrhla do vsi švédská vojska a celou ji zpustošila. Do vývoje obce se pak samozřejmě zapsaly události dvacátého století – dvě světové války, události roku 1968 atd.

Roku 1904 byla ve Vysoké založena „Kampelička“, spořitelní a záložní spolek pro Vysokou a okolí. V roce 1935 měla Kampelička 187 členů. Kampelička hluboce zasahovala do hospodářského života v obci. Například poskytla obci úvěr na zaplacení hasičské výzbroje a stříkačky, na postavení obecní váhy, silnic, k provedení elektrifikace

a v roce 1922 poskytla místnímu Sokolu úvěr na postavení tělocvičny. Finančně vypomohla také místní škole.

3.1.2 Přírodní podmínky

Obec Vysoká se nachází v provincii Česká vysočina, v soustavě Česká tabule. Celá oblast Vysoké je pak součástí Polomených hor. Prakticky celé území, až na jeho severní okraj, leží v Chráněném ložiskovém území Bezno stanoveném pro ochranu výhradního ložiska černého uhlí – Mělnická pánev. Pro ložisko dosud nebyl stanoven dobývací prostor a s těžbou na daném území územní plán ani ve výhledu nepočítá.

Podnebí obce je příznivé pro pěstování hospodářských plodin všeho druhu. Proti Mělníku je však zdejší podnebí chladnější a deštivější, což souvisí s větší nadmořskou výškou a odlišným rázem krajiny. Průměrné roční teploty zde dosahují 8,5C a průměrný srážkový úhrn činí 550mm. Průměrná teplota v červenci bývá 16-18C a lednová pak -4 až -2C.

3.1.3 Životní prostředí

Jedním z nejdůležitějších ukazatelů celkového stavu životního prostředí je kvalita ovzduší. Ovzduší ve Vysoké je charakterizováno jako mírně znečištěné. V této úrovni znečištění leží cca 13% území ČR. Mezi největší znečišťovatele v oblasti patří Spolana Neratovice, Kaučuk - Kralupy nad Vltavou, Mefrit – Mělník, ČEZ – Elektrárna Mělník a Barvy a laky, závod 20 – Kralupy nad Vltavou.

Ochranu zdejší přírody a životního prostředí zajišťuje správa CHKO Kokořínsko. Chráněná krajinná oblast Kokořínsko se nachází ve východní části území. Jeho celková rozloha je 271,57 km² a rozkládá se na okresech Mělník, Mladá Boleslav, Česká Lípa a Litoměřice. CHKO Kokořínsko byla zřízena výnosem ministerstva kultury ze dne 19.3.1976. Výnos určuje vymezení a poslání oblasti a stanovuje její ochranu. Posláním CHKO je ochrana všech hodnot krajiny, jejího vzhledu, jejích typických znaků i přírodních zdrojů a vytváření vyváženého životního prostředí. Obcí Vysoká probíhá hranice CHKO

a tak celý intravilán obce náleží do oblasti. Roku 1953 byla v obvodu CHKO zřízena státní přírodní rezervace Kokořínský důl, jejíž režim se dotýká části katastrálního území Vysoké. CHKO Kokořínsko má specifický typ pískovcového reliéfu, podmíněný převahou kvádrových pískovců, vytvářející členitou síť plošin a údolí se skalními městy. Charakteristický pro tuto oblast je výskyt unikátní mezofomy zvané „pokličky“. Na tento ojedinělý skalní útvar se sem každý rok jezdí dívat stovky turistů.

3.1.4 Obyvatelstvo

Obec Vysoká má v současné době 821 obyvatel, z čehož nejvíce osídlená je samotná Vysoká a Střednice. Co se týče věkové skladby obyvatel, dá se říci že počet obyvatel v produktivním věku se v obci zatím výrazně nesnižuje. Dle údajů ČSÚ zde v roce 1998 bylo 459 obyvatel ve věku 15-59 let, což je v přepočtu 62,3%, a v roce 2001 bylo v této skupině dokonce o deset obyvatel více, což je v přepočtu 64,2%.

Jak lze vidět v níže uvedené tabulce (Tab. 7), obec zažívala od konce 19.století soustavný pokles obyvatel v průměru o více než 1% ročně. Největší pokles obyvatel zaznamenaly Chodeč, Bosyně a Strážnice. Na tomto jevu se jistě podepsaly zejména události 20.století – světové války a rok 1968. Počátkem 21.století začal počet obyvatel mírně narůstat, ovšem ne stejně ve všech částech obce. V územním plánu obce, který počítá s výhledovým horizontem do roku 2015, je opačná prognóza demografického vývoje v obci. Předpokládá se zde, že v roce 2015 by obec měla jen 700 obyvatel, ovšem pokud se udrží současný trend, mohlo by to být spíše o 100 obyvatel více, než byl původní předpoklad.

Tab. 7 Vývoj počtu obyvatel v obci a jejích jednotlivých částech

Sídlo/Rok	1890	1910	1930	1950	1970	1991	1998	2006	2007	2008	2009
Vysoká	580	494	490	359	285	195	195	212	229	235	238
Bosyně	404	323	330	233	168	122	110	114	111	109	119
Chodeč	224	193	160	127	89	67	55	58	56	57	56
Strážnice	413	378	396	229	197	147	142	128	151	176	169
Střednice	218	251	291	180	211	235	235	245	236	227	239
Celkem	1839	1639	1667	1128	950	766	737	773	783	804	821

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů z matriky obce Vysoká

3.1.5 Hospodářská činnost v obci

Hospodářskou činnost v obci zachycují následující dvě tabulky. V Tab. 8 je vidět hospodářská činnost v obci v letech 2006 a 2008 a podnikatelské subjekty jsou zde rozděleny dle oblastí podnikání. Celkový počet podnikatelských subjektů v takovéto obci je relativně vysoký a pro někoho možná překvapivý. Je to dáno především velkými počtem subjektů, které podnikají jako fyzické osoby, což lze dobře vidět v Tab. 9, ve které jsou podnikatelské subjekty rozděleny dle právní formy podnikání. Údaje o hospodářské činnosti jsem získala ve spolupráci s Obecním úřadem ve Vysoké, paní kronikářkou a Živnostenským úřadem v Mělníku.

Tab. 8 Podnikatelské subjekty v obci v letech 2006 a 2008 dle oblastí podnikání

	2006	2008
Počet podnikatelských subjektů celkem	190	204
1. zemědělství, lesnictví, rybolov	31	34
2. průmysl	26	28
3. stavebnictví	32	40
4. doprava	9	9
5. obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží, pohostinství	46	49
6. ostatní obchodní služby	30	29
7. veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	1	2
8. školství a zdravotnictví	4	4
9. ostatní veřejné, sociální a osobní služby	11	9

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Tab. 9 Podnikatelské subjekty v obci v letech 2006 a 2008 dle právní formy podnikání

	2006	2008
1. státní organizace	1	1
2. obchodní společnosti	13	15
3. podnikatelé – fyzické osoby	122	141
4. samostatně hospodařící rolníci	26	19
5. svobodná povolání	11	8
6. ostatní právní formy	15	12

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Ze zjištěných údajů vyplývá, že se zde nachází relativní nadbytek subjektů zaměřených na zemědělskou prvovýrobu. Ten souvisí se skutečností, že Vysoká byla sídlem státního statku. V obci se také nachází několik výrobních areálů.

Mezi významné firmy v této oblasti patří:

Silo Střednice, spol. s r.o. – zemědělství – cca 10 stálých zaměstnanců

Nástrojárna Bořivoj Dvořák – kovovýroba – cca 10 zaměstnanců

INET s.r.o. – zámečnictví – cca 30 zaměstnanců

DAG-TS s.r.o. – obrábění kovů – 7 zaměstnanců

MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI

Aktuální míra nezaměstnanosti v obci Vysoká je vyšší než 19%, což je hodně vysoko nad celorepublikovým průměrem. V následující tabulce je zachycen vývoj nezaměstnanosti v obci od roku 2001 až dosud ve srovnání s okresem Mělník, Středočeským krajem a celou ČR.

Tab. 10 Míra nezaměstnanosti (%) v obci v letech 2001-2010

Místo/Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vysoká	13,2	15	18	18,5	15,3	12,1	11,5	12,6	18,5	19,3
okres Mělník	7	7,3	8	8,8	8	7,9	7,5	5,9	8,1	8,4
Středočeský kraj	6,76	7,21	7,43	6,85	6,25	4,5	3,4	2,6	7,01	7,45
ČR	8,17	7,32	7,82	8,36	7,98	7,20	5,37	4,44	9,24	9,7

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů ČSÚ a MPSV

Jak je vidět v tabulce (Tab. 10), míra nezaměstnanosti v obci byla ve sledovaném období vždy mnohem výše než byl celorepublikový průměr či průměr kraje nebo města Mělník. Relativně vysoká nezaměstnanost je všeobecným problémem venkova. Je to dáno především nižší nabídkou pracovních míst.

3.1.6 Infrastruktura

Z hlediska širších dopravních vazeb se území obce nachází mimo jakékoli významnější dopravní trasy. Dopravní obsluha obce Vysoká a všech jejích částí je zajištěna poměrně

hustou sítí silnic III.tříd. Intenzita dopravy je dle posledního měření provedeného v roce 2000 v rozmezí 2000-2500 vozidel za den. Hromadná doprava je zajišťována výhradně autobusovými linkami firem ČSAD střední Čechy s.r.o. (ČSAD Mělník) a Kokořínský SOK.

Sídla jsou napojena na veřejný vodárenský systém „Skupinový vodovod Mšeno“. Z vodojemu Vysoká jsou zásobována také sídla Kokořín, Kokořín Důl a Janova Ves. Voda je čerpána z čerpací stanice Stříbrník.

V oblasti není zatím vybudována kanalizace pro odvádění splaškových vod ani není zajištěno jejich čištění v čističkách odpadních vod. V současné době se na tomto však pracuje, blíže pak bude upřesněno v rámci rozpracování strategického plánu obce v kapitole 3.5 Dešťová voda je většinou odváděna povrchově systémem příkopů, struh a propustků do místních vodotečí.

3.1.7 Služby poskytované v obci

Vysoká si zachovala význam místního centra, omezený však blízkostí města Mělník, který poskytuje obyvatelům obce především komerční služby, které jsou ve Vysoké nepočtené, a zejména pak pracovní příležitosti.

Vysoká může v současné době svým občanům nabídnout tyto služby:

CZECH POINT

Od roku 2008 je na Obecním úřadě ve Vysoké dostupná služba Czech point, díky níž si občané mohou zařídit výpis z katastru nemovitostí, výpis z Obchodního či Živnostenského rejstříku, výpis z rejstříku trestů, výpis z bodového hodnocení řidiče a další, aniž by museli jezdit do Mělníka.

KNIHOVNA

Od roku 2007 funguje v zrekonstruovaných prostorách obecního úřadu knihovna, kde si lidé mohou půjčovat knihy třikrát týdně. V knihovně je též možné využít veřejný internet.

POŠTA

Pošta je pro občany otevřena každý všední den. Každý den zde též funguje roznáška pošty a novin.

LÉKAŘ

Ve Vysoké třikrát v týdnu ordinuje praktický lékař pro dospělé a dvakrát v týdnu praktický lékař pro děti a mládež.

OBCHOD

V roce 2007 začal v obci opět fungovat obchod se smíšeným zbožím, který má otevřeno každý den. Druhý obchod se pak nachází ve Střednicích.

HOSTINEC

V roce 2009 začal opět fungovat hostinec „U zlatého kola“, který se nachází uprostřed obce. Díky úspěchům místního fotbalového mužstva, vznikla také malá hospůdka u fotbalového hřiště ve Vysoké. Velmi výrazně pak kulturní dění v obci ovlivnilo otevření Country saloonu U Bobra v Bosyni, kde se během roku konají různé kulturní akce.

ČERPACÍ STANICE

V roce 2007 byla místním podnikatelem na okraji vesnice u sokolovny vybudována čerpací stanice, která alespoň částečně nahrazovala v té době uzavřený obchod.

KADEŘNICTVÍ A PEDIKÚRA

Kadeřnictví ve Vysoké fungovalo řadu let. Vzhledem k nevyhovujícím hygienickým a prostorovým podmínkám se obec rozhodla k rekonstrukci jedné z místností v budově obecního úřadu na kadeřnictví, kam se nově přestěhovalo na podzim 2009. Dvakrát v týdnu je zde také možnost využít služeb pedikérky nebo si nechat udělat manikúru.

SPORT

Milovníkům sportu je k dispozici fotbalové hřiště, nově vybudované tenisové kurty a dětské hřiště a dále také zrekonstruované hřiště u jedné ze školních budov, kde mohou zájemci vyzkoušet třeba i lezeckou stěnu. Při nepříznivém počasí je možné pro sportování

využít sokolovnu ve Vysoké, která zároveň slouží i jako kulturní stánek se sálem pro cca 250 lidí. Okolí obce může také nabídnout cyklotrasy, které vedou Kokořínským, Zimořským a Truskavenským dolem.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Obec Vysoká je zřizovatelem příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Vysoká o.Mělník, která byla zřízena zřizovací listinou k datu 1.1.2003 a pod tímto názvem byla zapsána do sítě škol. Zařízení tedy sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Provoz školy probíhá ve třech budovách – ve Strážnicích, kde se nachází 1.třída ZŠ a MŠ, která má pro velký zájem o předškolní docházku od roku 2008 dokonce dvě oddělení; další dvě budovy jsou potom ve Vysoké – v jedné z nich probíhá výuka od 2. po 5.třidu a je zde také školní družina a hřiště, a ve druhé, kde se nachází i ředitelství školy, se vyučuje v 6. až 9.třídě. Školní jídelna je umístěna v samostatné budově, která v minulých letech prošla rozsáhlou rekonstrukcí.

Do školy dojíždějí děti se široké spádové oblasti (13 obcí) – OÚ Vysoká, Kokořín a Dobřeň. Doprava žáků do školy je zajištěna společností Kokořínský SOK, která pro tento účel používá malé autobusy.

MOŽNOST KONÁNÍ SVATEBNÍCH OBŘADŮ

Ve spolupráci s Obecním úřadem Vysoká mají snoubenci možnost sňatku v interiéru hradu Kokořín, v exteriéru nebo interiéru roubenky v obci Truskavna nebo v interiéru budovy obecního úřadu. Zejména první místo uzavření sňatku je velmi hojně využíváno, například v roce 2008 zde proběhlo 54 svatebních obřadů. Poplatek za obřad na hradě Kokořín se stanovuje po dohodě s majitelem hradu. V případě, že má jeden ze snoubenců trvalé bydliště v matriční oblasti, poplatek za pronájem hradu neplatí.

3.1.8 Společenský a kulturní život v obci

Leckdo by se mohl domnívat, že společenský a kulturní život v malých obcích musí být velmi nedostačující či snad nulový. Myslím, že to ale není případ Vysoké, alespoň ne v posledních letech.

K dlouholetým místním tradičním událostem patří pořádání plesů. V období od ledna do března se v sokolovně ve Vysoké konají čtyři plesy – Myslivecký ples, Hasičský ples, Sportovní karneval a Chovatelský ples. Další akce, které stojí za zmínku, je květnové pokládání věnců, obnovení kroniky obce a v loňském roce také obnovení znaku obce.

Výraznou měrou se na kulturním životě obce podílí místní Sbor pro občanské záležitosti (dále jen SPOZ), který již několik let každý rok pořádá dětský karneval a Mikulášskou nadílku pro děti nebo pro občany zajišťuje zájezdy na divadelní představení a nebo například na Zahradu Čech Litoměřice. Členové SPOZu již také řadu let dodržují místní tradici osobního přání jubilantům. A mimo jiné SPOZ také dvakrát do roka organizuje humanitární sbírku pro Občanské sdružení Diakonie Broumov, což je nezisková humanitární organizace, která poskytuje materiální pomoc potřebným občanům, kteří jsou těžko umístitelní na trhu práce.

Jak již bylo řečeno v kapitole 3.1.7, dalším místem konání kulturních akcí je Country Saloon u Bobra v Bosyni. Jeho majitelé tu pořádají například letní divadelní představení, dětské dny, stavění máje, Bosyňské slavnosti, vepřové hody, pro milovníky dechovky pak třeba posezení s harmonikou a další. V rámci Bosyňských slavností mohli občané navštívit staročeský jarmark, děti se mohly projet na koních, zatancovat si s Indiány a nahlédnout do jejich kultury, k vidění byla i ukázka historického šermu a večer pak taneční zábava. Rozvíjet společenský život se snaží i v místní školce. Děti během školního roku navštěvují buď divadelní představení v Kulturním domě v Neratovicích nebo se divadelní představení konají přímo v budově školy. Ve spolupráci s Českou pojišťovnou se tu každý rok pořádá Den dětí a na konci školního roku čeká děti za odměnu nějaký výlet.

3.1.9 Přírodní a kulturní památky v obci a jejím nejbližším okolí

Jak sama obec, tak zejména její blízké okolí má svým obyvatelům a především pak dalším návštěvníkům co nabídnout. Na své si zde přijdou hlavně milovníci krásné přírody a pěší turistiky. Celá oblast Kokořínska je též ideální pro výlety na kole. Co tu lze tedy navštívit?

FARNÍ KOSTEL SV.VÁCLAVA VE VYSOKÉ

Pozdně barokní kostel postavený v letech 1752-1753 je dominantou obce, která je dobře viditelná již z velké dálky. Bohoslužby se zde konají každou sobotu od 17 hodin. Na Štědrý den je zde také sloužena půlnoční mše.

EVANGELICKÝ TOLERANČNÍ KOSTEL

Evangelický kostel byl vystavěn v roce 1786 společně s empírovou farou. Je velice dobrým příkladem omezení evangelických církví v době toleranční, kdy se protestantským kostelům říkalo „modlitebny“, které musely vypadat jako stodola – nesměly mít věž se zvony, okna musela být malá a bez ozdob, vchod musel být ze zadní strany a směly stát jen na okraji obce. Proto je tento kostel jednou z prvních budov, které návštěvník při vjezdu do obce vidí.

ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Židovský hřbitov se nachází asi 500m severovýchodně od obce na okraji lesa a je přístupný po polní cestě. Je z něj zachován jen pouhý zbytek, chybí zde ohradní zeď, nedochovaly se ani zbytky hrobnického domku a z márnice zůstaly jen nepatrné zbytky zdí. I přesto tu lze najít asi 40 náhrobků nebo jejich zbytků. Hřbitov dnes přirozeně splývá s okolním porostem. Alespoň částečně byl roku 1998 upraven Klubem českých turistů Mělník.

HRAD KOKOŘÍN

Hrad Kokořín se nachází asi 5km od Vysoké. Byl vystavěn roku 1320 Hynkem Berkou z Dubé. V průběhu dalších století se na hradě vystřídali různí majitelé, kteří ho užívali. V 16.století se však současný majitel rozhodl, že už mu starý gotický hrad nevyhovuje a nechal si v nedaleké vsi Kokořín vystavět novou gotickou tvrz a hrad zůstal pustý a začal rychle chátrat. Za panování Habsburků byl dokonce Ferdinandem III. po třicetileté válce prohlášen za tzv.prokletý hrad a s tím byl spojen zákaz hrad jakkoli opravovat a udržovat. V devadesátých letech 19.století hrad koupil Václav Špaček ze Starburgu. Špačkovi si objednali podrobný průzkum zbytků ruiny a roku 1911 začali s rekonstrukcí, která byla dokončena v roce 1918. Po roce 1950 rodina Špačků o hrad přišla, ale v roce 2006 jim byl opět navrácen.

SKALNÍ BYTY A JESKYNĚ

Ve zdejších kraji je patrné, že se zde skalní byty těšily veliké oblibě. Jeden z nich, který lze najít ve Lhotce, byl vybudován roku 1900 a byl pohodlně obytný až do roku 1982. Nedaleko hradu Kokořín se nacházejí dvě uměle vytvořené jeskyně – Nedamy a Klemperka – k oběma se lze dostat po značené turistické trase.

NEDAMY

První ze zmíněných jeskyní – Nedamy – se nachází asi 1,5km cesty pěšky od hradu Kokořín. Na nejvyšším místě této skály jsou dodnes patrné základy hradní věže, což vede k názoru, že zde dříve mohl stát rozsáhlý skalní hrádek. Dnes lze průrvou mezi skalami vystoupat po schůdcích do zachovaných jeskynních místností a také na plošinu, odkud je krásný výhled na hrad Kokořín, přes Kokořínský důl až na Hradsko, kde bývalo v 8.století staroslovanské hradiště.

KLEMPERKA

Jeskyně Klemperka je uměle vysekaný skalní systém, který se nachází nedaleko vesnice Truskavna v Šemanovickém dole, asi 5km od Kokořína. Přístup do jeskynního komplexu je o něco složitější než je tomu u Nedam, ale určitě stojí za shlédnutí.

POKLIČKY

Pokličky se nacházejí asi 5km severně od hradu Kokořín. Jsou to až 12 metrů vysoké pískovcové útvary, které vypadají jako přerostlé houby. Bohužel eroze, která se postarala o jejich vznik, neustále probíhá a jednoho dne nohy Pokliček natolik oslabí, že se zřítí. Pokud se návštěvník Pokliček vydá ještě na procházku po okolí, může obdivovat ještě další skalní útvary jako je Obří hlava, Žába či Faraon.

HARASOV

Nevelká zřícenina hradu Harasov se nachází nad stejnojmenným rybníkem ve vzdálenosti asi 2km od Vysoké. Na místě jsou jen nepatrné pozůstatky, dobře zachované jsou jen skalní sklepy ve stěně nad rybníkem, které však nejsou vidět na první pohled, protože je zde vybudováno dřevěné obydlí. Okolí rybníka nabízí nádhernou přírodní scenérii a v létě samotný rybník slouží jako přírodní koupaliště.

3.2 Organizace obce Vysoká

Budova obecního úřadu se nachází přímo v obci Vysoká a dalo by se říci, že v jejím centru nebo lépe řečeno „na návsi“, jak se spíše používá na vesnici. V budově obecního úřadu mají kanceláře pan starosta, hlavní účetní a matrikářka. Jak již bylo zmíněno, v téže budově lze nalézt také knihovnu a ve vedlejší budově pak zdravotní středisko a kadeřnictví. Obecní úřad má šest stálých zaměstnanců a na práce spojené s údržbou a úklidem veřejných prostranství využívá veřejně prospěšných prací.

Zastupitelstvo obce Vysoká má 9 členů. Funkci starosty v současné době zastává Ing.Pavel Kučera CSc. (SNK) a místostarostkou je Ing.Elena Maryšková (SNK). Obecní zastupitelstvo se zpravidla schází jedenkrát do měsíce nebo podle potřeby a jeho zasedání jsou vždy veřejná. Zastupitelstvo obce zřídilo finanční a kontrolní výbor. Každý výbor má svého předsedu, tajemnici a další dva členy. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Má právo vyžadovat součinnost jednotlivých orgánů obce a nahlížet do písemných dokladů, které potřebuje ke své práci. Kontrolní výbor má pak na starosti kontrolu plnění usnesení.

Obec Vysoká je zřizovatelem jedné příspěvkové organizace, což je, jak již bylo řečeno, Základní škola a Mateřská škola Vysoká, o.Mělník.

Občané obce jsou informováni pomocí vývěsných tabulí, které se nacházejí v každé části obce. Dalším způsobem informování o důležitých událostech je místní rozhlas, který se nachází v budově obecního úřadu ve Vysoké a druhý pak v budově hasičské zbrojnice ve Strážnicích. Obec může také se svými občany i ostatními lidmi komunikovat prostřednictvím svých internetových stránek www.obecvysoka.cz

3.3 Hospodaření obce Vysoká

Hospodaření obce se řídí jejím ročním rozpočtem nebo pokud není rozpočet ještě schválen, což bývá zejména počátkem nového roku, rozpočtovým provizoriem. Finanční výhled obec vytváří na období tří let a vychází ze strategického plánu obce, programů obnovy vesnice a potřeb obce.

Pro lepší představu, s jakými finančními prostředky malé obce hospodaří, uvádím následující tabulku (Tab. 11) obsahující vybrané položky hospodaření obce dle závěrečných účtů za roky 2007, 2008 a 2009.

Tab. 11 Vybrané položky hospodaření obce Vysoká v letech 2007-2009 (v tis. Kč)

Položka / Rok	2007	2008	2009
1. Celkové příjmy	9 906	11 350	10 983
1.1 Daňové příjmy celkem	5 406	6 827	5 926
1.2 Daň z nemovitosti	1 738	1 828	2 101
2. Dotace celkem	1 097	1 100	1 366
2.1 Základní dotace	232	257	253
2.2 Ostatní dotace	865	483	383
2.3 Dotace na investice	521	369	730
3. Celkové výdaje	9 600	11 160	11 890
3.1 Kapitálové výdaje	1 900	883	2 345
3.2 Provozní výdaje	7 700	10 277	9 545
3.2.1 škola	1 678	2 786	1 706
3.2.2 sběr a svoz kom.odpadu	805	906	1 002
3.2.3 zastupitelstvo obce	694	722	765
3.2.4 činnost místní správy	2 484	2 345	3 035
4. Rozdíl příjmy - výdaje	+ 306	+ 190	- 907

Zdroj: Vlastní zpracování dle finančních výkazů obce Vysoká

Z Tab. 11 je patrné, že obec Vysoká hospodaří průměrně s ročním rozpočtem kolem 10 milionů korun. Z této částky jsou hrazeny především provozní výdaje, ze kterých jsem vybrala ty, které rozpočet obce zatěžují nejvíce. Největší položku představuje činnost místní správy, škola a nezanedbatelným výdajem je pak také sběr a svoz komunálního odpadu. Kapitálové výdaje jsou většinou kryty finančními prostředky získanými formou dotací.

Mezi důležité příjmy obecních rozpočtů patří dotace poskytované ze státního rozpočtu ČR. V roce 2010 obce ze státního rozpočtu obdrží následující dotace a příspěvky: dotace poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, ostatní dotace v kapitole Všeobecná pokladní správa a dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

Ve srovnání s rokem 2009 nedochází ve výše uvedených dotacích k žádným změnám. Vzhledem k problematické situaci ve státním rozpočtu nebyly dotace a příspěvky v nich zahrnuté pro rok 2010 valorizovány.

Obcím v jednotlivých krajích je v rámci dotací ze státního rozpočtu pro rok 2010 určeno celkem 10 793 749 000,-Kč.

Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky pro obce v jednotlivých krajích mimo Prahy

- příspěvek na školství 1 357 598 000,- Kč
- dotace pro vybraná zdravotnická zařízení (dětské domovy, kojenecké ústavy)
36 855 000,- Kč
- příspěvek na výkon státní správy 9 167 679 000,- Kč
- dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím
231 617 000,- Kč

3.4 Územní plán a urbanistická koncepce obce Vysoká

Všeobecně se územní plány obcí zpracovávají ve třech po sobě následujících fázích – průzkumy a rozbory, koncept, návrh. Také projednání vlastního plánu probíhá ve třech fázích. Za prvé zpracování průzkumů a rozborů, kdy se projednává Zadání územního plánu, dále se projednává koncept řešení a později i výsledný návrh, který se schvaluje. Součástí schvalovacího procesu je mimo jiné stanovení závazných částí územního plánu obce v obecně závazném právním předpisu („vyhláška o závazných částech územního plánu“).

Obec Vysoká má svůj územní plán schválen od roku 2004 s výhledem do roku 2015 a v případě, že je potřeba udělat nějakou změnu, jsou navrženy tzv.změny územního plánu, které pak schvaluje obecní zastupitelstvo. Z územního plánu obce Vysoká jsem vybrala podle mě důležité a zajímavé části.

a) Pravděpodobný rozvoj sídel obce

V obci v minulých desetiletích stavěl hlavně zemědělský závod. V 80.letech byly postaveny jen 4 nové byty (domy) a rovněž v 90.letech byla bytová výstavba minimální.

Ovšem blízkost města Mělník a příznivý interiér zejména samotné Vysoké dávají předpoklad ke zvýšení zájmu o nové bydlení v obci. V zadání územního plánu bylo úkolem vymezit plochy pro výstavbu cca 30 rodinných domů v celé obci pro horizont do roku 2015. Nakonec byla nabídka ploch pro výstavbu RD několikanásobně vyšší než požadované množství, protože některé mohly a také byly vyřazeny při schvalování konceptu a některé nemusí být dostupné pro výstavbu z důvodu budoucího nezájmu investora a také soukromých majitelů pozemků, kteří často nemají zájem své pozemky prodat.

b) Navržená urbanistická koncepce

Návrh rozvíjí současný charakter venkovských sídel a vytváří podmínky pro harmonický soulad všech základních urbanistických funkcí řešeného území, což jsou bydlení a rekreace. Sídla Strážnice a Střednice, stejně jako Vysoká a Bosyně by postupně mohly srůstat do jednoho sídelního útvaru, v souladu s tím se také navrhuje plochy pro výstavbu RD. Samostatným sídelním útvarem zůstane i nadále Chodeč, využívaná především pro rekreační bydlení. Nová výstavba nesmí výrazně narušit současný architektonický ráz obce, proto je určeno rozmezí pro objem staveb, jejich výšku, typ střechy a umístění stavby na pozemku. U tradičních venkovských staveb a usedlostí je doporučeno zachovat jejich architekturu i při případné rekonstrukci.

c) Navrhované rozšíření občanské vybavenosti

- vybudování obchodu – uvažovalo se o vybudování obchodu v blízkosti budovy školy ve Strážnicích, nakonec však zůstal zachován obchod ve Střednicích a následně byl znovu otevřen i obchod ve Vysoké.
- vedle fotbalového hřiště vybudování tenisových kurtů a volejbalového hřiště
- doplnění hřiště u bytovek ve Střednicích
- další plocha pro sport měla být vybudována v Bosyni

Právě vzhledem k tomu, že obec by ráda rozšířila svou nabídku služeb pro sport a rekreaci, byly v územním plánu vymezeny smíšené krajinné zóny, kde je možné umístění sportovních a rekreačních aktivit.

- golfové hřiště – umístění by bylo možné v prostoru smíšené krajinné zóny jižně od Vysoké
- lyžařský svah – severovýchodně od Bosyně
- autokempink – jižně od Bosyně
- agroturistika – pro tento účel jsou vhodné zejména bývalé usedlosti zařazené do kategorie funkční smíšené zóny venkovského typu

Obecným problémem aktivit v krajině je v území obce Vysoká nutnost respektovat zájmy ochrany přírody (všechny zmíněné lokality jsou v CHKO) a vysoká kvalita zemědělských půd. Každý záměr tedy bude nutné řešit studii, které upřesní podmínky pro umístění těchto zařízení, které stanoví zejména orgány ochrany přírody a půdního fondu.

3.5 Strategický plán obce Vysoká 2007 - 2020

Práce na strategickém plánu obce Vysoká byly zahájeny v roce 2006 zejména z důvodu, aby vznikl ucelený materiál, který by sloužil jako podklad pro programy postupného rozvoje obce, které se pravidelně obměňují každé dva roky. Zpracovaný plán je vizí obce a mimo jiné je i nezbytnou podmínkou pro získávání finančních prostředků z Evropské unie na konkrétní projekty, které z tohoto materiálu vycházejí. Obec tímto způsobem přistoupila na evropský způsob řízení obcí a práci s rozvojovými plány, jež mohou pomoci zlepšit život v této obci. Na tvorbě strategického plánu obce se podíleli zastupitelé obce a především členové kontrolního a finančního výboru. Nejprve byla vytvořena pracovní verze plánu, kterou dostali všichni členové ZO, kteří mohli následně doplnit vlastní návrhy a než byla zpracována konečná verze strategického plánu, proběhlo také několik pracovních schůzek hlavně již zmíněných členů obou výborů. Občané byli zapojeni tak, že mohli své připomínky vyjádřit na veřejném zasedání ZO. Tvorba plánu trvala 3 měsíce a vzorem pro něj byl strategický plán města Mělníka. Vzniklý dokument má tyto části: Úvod, zhodnocení výchozích podmínek obce pomocí SWOT analýzy a dále je rozdělen na tři oblasti zájmu a u každé z nich jsou pak uvedeny vize a cíle dané oblasti. SWOT analýza, vize a cíle dle jednotlivých oblastí jsou blíže specifikovány v následujících podkapitolách.

3.5.1 SWOT analýza

V první fázi vytváření strategického plánu byl zhodnocen současný stav obce a jeho výsledky byly zaneseny do SWOT analýzy následujícím způsobem.

Silné stránky obce (Strengths)	Slabé stránky obce (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - možnost rozvoje bytové výstavby - základní škola a mateřská škola - pošta - zdravotní středisko - dobré sportovní zázemí - potenciál pro cestovní ruch - <i>čerpací stanice</i> - <i>obchod</i> - <i>hostinec</i> - <i>relativně dobré životní prostředí</i> - <i>někteří zastupitelé snažící se o zlepšení života v obci a její rozvoj</i>	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek finančních prostředků - dlouhodobě deficitní rozpočet - malá propagace obce - nezúčastnění obyvatel - <u>málo kulturních a společenských akcí</u> - chybí program pro seniory - nedostatek pracovních příležitostí - není vybudována kanalizace - <u>nedostatek služeb pro občana a turisty</u>

Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - finanční zdroje, které lze získat z fondů EU, ČR, Programu rozvoje kraje, Programu rozvoje venkova - výhodná zeměpisná poloha – možný zájem investorů - dopravní dostupnost - CHKO Kokořínsko - výhodné klimatické podmínky - zajímavé památky v okolí - trend zlepšování životního prostředí - <i>blízkost Mělníka a relativně snadný dojezd a vzdálenost do Prahy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>město Mělník</u> - legislativní opatření státu proti rozvoji podnikání a nepřiměřené zdražování pracovní síly, neprůhledná legislativa - malá podpora rozvoje obcí ze strany státu - omezení či rušení rozvojových programů ČR a EU - nedostatek finančních zdrojů na realizaci projektů ze strategického plánu - <u>příchod velkých obchodních řetězců</u>

	<ul style="list-style-type: none"> – <u>likvidace drobných obchodníků</u> - <u>negativní trendy demografického vývoje</u> - politizace veřejných záležitostí - problematické zásahy CHKO do života občanů
--	---

Vlastní hodnocení SWOT analýzy

SWOT analýzu, která byla vytvořena při sestavování plánu v roce 2007 jsem doplnila o některé nové body a naopak vlnovkou jsem podtrhla oblasti, kde si myslím, že se situace trochu změnila. Se silnými stránkami obce, tak jak byly určeny, souhlasím a je jediné dobře, že v průběhu tří let, které uběhly od sestavení původní SWOT analýzy, se objevily další, které jsem mohla doplnit. U slabých stránek dle mého názoru došlo ke změnám u bodu „nedostatek kulturních a společenských akcí“, protože si myslím, že s nástupem nového obecního zastupitelstva roku 2006 se situace zlepšila a že kulturních akcí na takovou obec úplně málo není – viz kapitola 3.1.8 Společenský a kulturní život v obci. Co se týče služeb pro občany těž se domnívám, že v současné době už nelze hovořit o nedostatku, protože opět došlo k otevření obchodu ve Vysoké, kadeřnictví bylo přesunuto do zrekonstruovaných prostor a navíc k němu přibyly i pedikérské a manikérské služby, občané mají také možnost navštěvovat veřejný internet v nových prostorách knihovny a jiné viz kapitola 3.1.7 Služby poskytované v obci.

Další bod, se kterým tak úplně nesouhlasím, je zařazení města Mělník mezi hrozby. Ano určitě představuje problém v tom, že „spolkně“ velkou část finančních prostředků, které plynou z krajského úřadu, ale jinak si myslím, že pro Vysokou je spíše výhoda, že není příliš vzdálena nějakému městu, proto jsem ho zařadila i mezi vnější příležitosti. Tím, že dojezd do Mělníka je z Vysoké nějakých 9 km, spousta místních lidí tam dojíždí za prací, ale díky malé vzdálenosti nemá potřebu se stěhovat přímo do Mělníka. Odpovídá to i současnému trendu, kdy se zejména mladí lidé stěhují z měst do jejich těsné blízkosti, aby si splnili sen o vlastním bydlení v nějaké klidné lokalitě, ale přitom neměli daleko do práce či měli možnost využít služeb, především těch kulturních, které jim město může nabídnout.

I demografický vývoj, který je zahrnut ve vnějších hrozbách, se teď zlepšil a zatím počet obyvatel pomalu narůstá.

Velké obchodní řetězce určitě představují hrozbu pro malé obchodníky, jen v samotném Mělníku se nachází 5 supermarketů. Přesto se, jak již bylo uvedeno, v obci nalézají dva otevřené obchody, kde lze nakoupit základní potraviny a základní zboží. Situace se zlepšila díky tomu, že budovy, kde jsou obchody umístěny, jejich současní provozovatelé odkoupili a tím jim odpadlo placení nájemného, které v minulosti představovalo velkou finanční zátěž. Otevření obchodu zjednodušilo život hlavně starším občanům a všem, pro které představuje dojezd na nákup do Mělníka problém. Ale z vlastní zkušenosti vím, že obchod v obci uvítala většina lidí, protože přece jen je lepší, když si člověk může koupit čerstvé pečivo nebo když zjistí, že zapomněl z potravin něco koupit, zajde si pro to do místního obchodu a nemusí kvůli tomu jezdit až do Mělníka.

Správné je zařazení CHKO Kokořínsko jak do možných příležitostí, tak zároveň mezi hrozby. Díky tomu, že území obce náleží do CHKO je tu snaha o lepší životní prostředí a především krásná příroda. Ovšem nic se nesmí přehánět a ve chvíli, kdy se občané rozhodnou pro rekonstrukci domu nebo výstavbu domu nového a jejich pozemek se nachází na území CHKO, začnou jim značné problémy, kdy se musí měnit celé projekty, aby odpovídaly požadavkům CHKO, které jsou mnohdy natolik odlišné od představ stavebníků, že je tím bohužel od výstavby či rekonstrukce nakonec odradí. Asi je podle úředníků lepší, když v obci budou zchátralé domy, než aby byly zrekonstruované a hezčí. A jak jsem se již zmiňovala v kapitole věnované územnímu plánu obce, CHKO je překážkou celkového rozvoje území a realizace větších investičních projektů, proto zde asi těžko dojde k budování nějakých golfových hřišť a podobných projektů, i kdyby se našel investor, který by je rád realizoval. Je to škoda, protože by zde mohly vzniknout nové pracovní příležitosti pro místní občany a zvýšila by se zároveň i nabídka služeb.

Jako u většiny malých obcí se ve slabých stránkách a hrozbách objevuje problém nedostatku finančních prostředků, ze kterých by bylo možné realizovat projekty ze strategického plánu či programů rozvoje. Vysoká se stejně jako podobné obce musí spoléhat na dotace poskytované různými fondy EU nebo ČR. Žádání o dotace je věc

administrativně a časově náročná, ale myslím si, že pan starosta a hlavně paní místostarostka se velice snaží, aby obec byla v žádostech o dotace úspěšná a nenechávají se složitou byrokracií odradit.

3.5.2 Vize a globální cíle dle klíčových oblastí

Ve druhé části strategického plánu obce Vysoká jsou stanoveny vize a cíle obce dle klíčových oblastí následujícím způsobem.

a) Bydlení, sociální oblast, volný čas a cestovní ruch

V této oblasti by obec Vysoká v roce 2020 chtěla být obcí:

- bezpečnou, chránící život, zdraví a majetek svých občanů i návštěvníků obce
- s pozitivními demografickými ukazateli
- s dostupnými a kvalitními sociálními službami (ve spolupráci s ORP – Mělník)
- s dostupným a důstojným bydlením
- s opravenými, modernizovanými a účelně vybavenými školami (ZŠ a MŠ), ve kterých vyučují a vychovávají kvalitní a kvalifikovaní pedagogové
- s fungující vzájemnou komunikací (občané, instituce)
- aktivně podporující zdraví a zdravý životní styl občanů a usilujícím o zvýšení osobní zodpovědnosti občanů za své zdraví
- s nízkou mírou nezaměstnanosti

Globální cíle oblasti:

- udržovat a rozvíjet kvalitu bydlení
- trvale udržovat a zlepšovat zdravotní a sociální služby v obci
- minimalizovat výskyt společensky nežádoucích jevů účinnou prevencí
- zvyšovat bezpečnost občanů v obci
- vytvořit fungující komunikační systém dostupný všem

Avizované vize a cíle se obec snaží naplňovat pomocí projektů zachycených v programech rozvoje, resp. Programech obnovy vesnice.

Z akcí, které se v rámci této oblasti podařilo realizovat, mohu jmenovat např.

- vybudování inženýrských sítí k pozemkům pro výstavbu RD u Sokolovny, které už jsou v současné době zastavěny
- celková rekonstrukce školní jídelny
- přestavba budovy ZŠ ve Strážnicích na jednotřídní MŠ a 1.třídu ZŠ a následně pro velký zájem o předškolní vzdělávání, rekonstrukce budovy, aby zde mohla být MŠ se dvěma odděleními a kapacitou pro 40 dětí
- nadále zůstal zachován rozvoz obědů pro seniory
- rekonstrukce části budovy obecního úřadu pro potřeby kadeřnictví a pedikúry
- oprava budovy obecního úřadu

Letos se bude konat velká akce a to rekonstrukce budovy školy ve Strážnicích, při které dojde k výměně tepelného zdroje, výměně oken, zateplení budovy a opravě fasády. Obec může tento projekt realizovat díky získané dotaci.

V následujících letech by obec ráda ještě opravila a rozšířila hřiště u mateřské školy, dokoupila další vybavení pro hřiště u „malé“ školy a pro hřiště vedle fotbalového hřiště, a také opravila dům v majetku obce, kde by mohlo vzniknout společenské centrum pro maminky s dětmi a pro seniory a mohla by zde být i potřebná azylová místnost, protože obci chybí malý sociální byt. Vše ale záleží na tom, zda se na akce podaří získat finanční prostředky. Obec by také chtěla podpořit novou výstavbu v obci a to budováním komunikací a veřejného osvětlení k těmto pozemkům.

b) Rozvoj a ochrana životního prostředí

V této oblasti by obec Vysoká v roce 2020 chtěla být obcí:

- minimálně zatíženou emisemi pocházejícími z malých a mobilních zdrojů
- s udržovanou veřejně přístupnou zelení, vytvářející podmínky pro život v obci volně žijícím živočichům
- která nebude zdrojem znečištění toků splaškovými vodami a minimálně bude způsobovat jejich znečištění splachy z pevných ploch
- napojenou na integrovaný systém nakládání s odpady v širším územním celku

Globální cíle oblasti:

Vytvořit zdravé životní prostředí pro člověka

Mít ekologicky vzdělaného občana obce

Těchto vizí a cílů by obec ráda dosáhla motivováním občanů, aby začali využívat alternativní možnosti vytápění, snížením energetické náročnosti budov v majetku obce, pomocí příspěvků, které poskytuje na budování domácích ČOV, zavedením ekologické výchovy jako systému celoživotního vzdělávání občanů se zaměřením zvláště na předškolní a školní instituce a další.

Zatím se podařilo následující:

- zřízení sběrného dvora
- umístění kontejnerů na tříděný odpad (papír, sklo, plasty) do všech částí obce
- finanční příspěvky na domácí ČOV
- výsadba zeleně – vznik biokoridorů
- získání dotace na zateplení a výměnu tepelného zdroje budovy školy ve Strážnicích

Stěžejní akcí v této oblasti je vybudování systému odvádění odpadních vod. V současné době je zpracována projektová dokumentace pro tuto akci a obec bude žádat o dotaci na vybudování retenční nádrže a kořenové čističky. Součástí projektu bude i vybudování domácích ČOV a náklady s tím spojené ponесou sami občané s tím, že obec poskytuje příspěvek ve výši 15.000,-Kč. Pokud se dotaci podaří získat, s výstavbou se započne ve Vysoké a protože každá obec bude představovat samostatný subjekt a o tom, kde se bude pokračovat dále, rozhodnou zastupitelé obce.

c) Kultura, sport a volný čas

V této oblasti by obec Vysoká chtěla v roce 2020 být obcí:

- kde se příjemně žije
- se zpracovanou a dodržovanou urbanistickou koncepcí
- s přiměřenou infrastrukturou a službami pro volnočasové aktivity, kulturu a sport pro občany i návštěvníky obce a s komplexním informačním systémem
- podporujícím a zachovávajícím kulturní dědictví místního významu

- s aktivními občany
- s dostatkem udržovaných sportovišť
- s přiměřenou propagací historických památek a přírodních krás

Globální cíle oblasti

- vyvážený urbanistický rozvoj celého území obce
- přiměřený cestovní ruch
- vytvořit fungující komunikační systém dostupný všem
- rozvoj komunity a občanské společnosti
- systémově podporovat drobné a malé podnikání

Co se již podařilo realizovat:

- rozšíření veřejného osvětlení ke hřišti FK Vysoká
- rekonstrukce sokolovny a nakoupení aparatury pro vystoupení
- oprava vrat u evangelického i katolického hřbitova
- oprava církevních památek
- obnova polních cest
- opravy komunikací
- rekonstrukce podkroví obecního úřadu pro potřeby obecní knihovny
- obnova kroniky obce
- obnovení znaku a vlajky obce
- vybudování tenisových kurtů a dětského hřiště vedle fotbalového hřiště ve Vysoké
- oprava a zařízení hřiště u „malé“ školy – hřiště je přístupné veřejnosti

Obec by ráda postupně opravila fotbalové hřiště – rozšíření kabin, rekonstrukce sociálního zařízení, hrací plocha – ovšem opět vše záleží na získání dotace. Také se uvažuje o vydání tištěné publikace o obci, která by vycházela z obnovené obecní kroniky.

3.5.3 Vlastní hodnocení a doporučení

V této kapitole uvádím své postřehy a návrhy k jednotlivým oblastem rozvoje obce.

a) Bydlení

Myslím si, že tuto oblast obec podporuje už jen tím, že má schválený územní plán, kde jsou vymezeny možné plochy pro výstavbu rodinných domů. V současné době už sama obec bohužel nevlastní takové obecní pozemky, kde by se mohlo stavět, jako tomu bylo před několika lety, kdy mohla k prodeji nabídnout pozemky u sokolovny, které se podařilo prodat všechny a vyrostly na nich nové RD a čerpací stanice. Zájem lidí o bydlení v této obci je určitě dobře podporován o tím, že v obci je mateřská a základní škola, zdravotní středisko a jiné služby, které se obec snaží zkvalitňovat tam, kde je to možné. Problémem v další možné bytové výstavbě je, jak již bylo řečeno, že obec náleží do CHKO Kokořínsko a dále pak také nezájem některých majitelů pozemků o jejich prodej, i když je jiným způsobem nevyužívají.

b) Sociální a zdravotní péče

Už jsem uváděla, že v obci je fungující zdravotní středisko pro děti i dospělé, které se nachází v budově obecního úřadu a v této oblasti nemá obec moc možností jak ji rozvíjet. Co se týče sociální péče, zatím v obci funguje rozvážení obědů seniorům, což se z jejich strany setkává s příznivým ohlasem. V programu rozvoje obce se hovoří o vybudování centra pro maminky s dětmi a seniory v některé z budov, které jsou v majetku obecního úřadu. Nejsem si zcela jistá, jestli je tento projekt možné realizovat a to hned z několika důvodů. V budově, o kterou se jedná, je stále ještě nájemník, který patří mezi sociálně slabé občany, tudíž není možné ho vystěhovat. A za druhé by bylo určitě zapotřebí zjistit, jestli by toto centrum bylo vůbec dostatečně využíváno, jestli je o něj ze strany obyvatel takový zájem, aby obec neinvestovala do projektu, u kterého se za nějaký čas zjistí, že nepřinesl očekávaný výsledek.

c) Školství

V této oblasti si myslím, že není potřeba obci cokoli doporučovat. Snad jen, ať pokračuje v tom, co pro udržení a zlepšení školství v obci dělá. Byť někteří obyvatelé obce mají za to, že investovat do školství je zbytečné a že by se finanční

prostředky měly použít někde jinde, já se domnívám, že to, že je v obci fungující základní a mateřská škola, je pro obec velkou výhodou právě i z důvodu, že to je další možné plus pro ty, kteří se rozhodují, jestli by zde chtěli bydlet.

d) Ochrana životního prostředí

Vzhledem k tomu, že se obec nachází v CHKO musí na udržování a ochranu životního prostředí brát velký ohled. Jedním z problémů vesnic je znečišťování ovzduší tím, že většina jejich obyvatel vytápí své domovy pomocí tuhých paliv. I když stát zavedl ekologickou daň, díky níž se ceny těchto paliv zvýšily, pořád je to pro lidi finančně výhodnější než využívat nějaký alternativní zdroj tepla. Obec může své obyvatele informovat o možnostech jiných zdrojů vytápění a zajisté by pomohlo, kdyby na tyto zdroje poskytla nějaký příspěvek, ovšem vzhledem k napjatým rozpočtům malých obcí je to zhora nemožné. Dalším důležitým bodem je v této oblasti problematika odpadového hospodářství. Obec Vysoká v současné době tomuto napomáhá alespoň tím, že přispívá svým obyvatelům na budování domácích čistíren odpadních vod. Je už také zpracován projekt na vybudování kanalizace v obci a svedení odpadních vod do centrálních kořenových čistíren, které by se měly nacházet v každé části obce. Úspěch tohoto projektu záleží na získání dotace pro jeho financování. Občané byli o všem informováni a byl jim vysvětlen přínos budování ČOV, protože projekt s sebou nese i to, že každý dům bude muset mít také vlastní domácí ČOV, jejíž vybudování je finančně náročné a tady bych řekla, že nastane problém hlavně u starších a sociálně slabých občanů.

e) Kultura, sport a volný čas

V předchozích kapitolách jsem už uváděla, že se domnívám, že kulturní život v tak malé obci je víceméně dostačující. I když sama za sebe musím přiznat, že mi třeba chybí tradiční pálení čarodějnic ve Vysoké. A když se nad tím zamyslím, celkově chybí nějaká letní akce, protože například všechny čtyři plesy, které se zde konají, jsou v období od ledna do března a pak už nic. Nebylo by špatné zkusit uspořádat nějakou letní taneční zábavu. Určitě bych také mohla doporučit, že by se v sokolovně mohla konat nějaká divadelní představení a podobně, ale myslím si, že by se to nesetkalo s velkým zájmem občanů a obec na to nakonec doplácela. Co se

týče možnosti rozvíjení sportovních aktivit, Vysoká nabízí dostatek sportovního využití pro děti i dospělé.

Do kulturního prostředí lze zařadit i vzhled obce. O čistotu a udržování veřejných prostranství se ve Vysoké starají pracovníci veřejně prospěšných prací. Myslím, že na jejich práci by měl někdo dohlížet, protože se domnívám, že by měla vypadat trochu jinak. Pořádnou změnu by si určitě zasloužila návěs ve Vysoké, ale na tom se podle sdělení jednoho ze členů ZO již pracuje a zpracovává se na toto studie.

f) Cestovní ruch

Ve strategickém plánu se píše, že obec Vysoká má potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Ano je to pravda, i já jsem se zmiňovala o kulturních a přírodních památkách, které se nacházejí v blízkosti této obce, ale neumím si dost dobře představit, jak by obec mohla tuto oblast sama rozvíjet. Snaží se alespoň tím, že v rámci projektu obnova polních cest, vznikají nové cyklostezky, které mohou milovníci tohoto sportu využít. Ale jinak v obci není například žádné ubytovací zařízení. Před dvěma roky zde byl záměr tu vybudovat penzion soukromým investorem, bohužel ale přišla ekonomická krize a tento investor se teď objekt, kde penzion měl být, snaží prodat. I vzhledem k blízkosti Mělníka, který má naopak nadbytečnou kapacitu ubytovacích zařízení, je zřízení penzionu či jiného podobného zařízení v obci riskantní podnik.

Ale přece jen by se našel nějaký způsob, jak by se dal zvýšit zájem o návštěvu této obce a to umístit informace o památkách na webové stránky obce. Na nich je totiž jen zmíněna historie obce, ale co všechno se nachází v jejím okolí, už se nikdo nedozví. Pomohlo by dát sem buď odkaz na webové stránky, kde se tyto informace dají najít, protože takové samozřejmě existují, nebo, což by bylo dle mého názoru vhodnější, vytvořit takový propagační materiál sami a vložit ho na vlastní webové stránky obce.

Obecně lze říci, že se obec Vysoká především po posledních komunálních volbách vydala správným směrem. Když se podívám na volební program Sdružení nezávislých kandidátů, z jejichž kandidátky se do obecního zastupitelstva dostalo 7 členů, mohu konstatovat, že

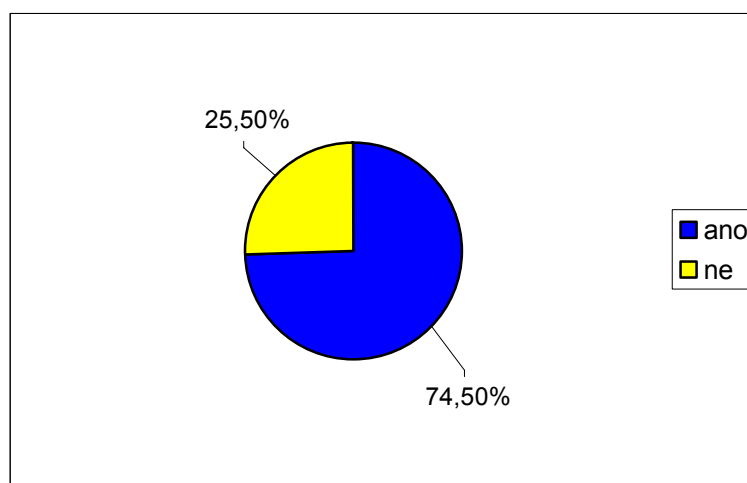
tento program je z velké části plněn. Na základě tohoto programu byl více méně vypracován i zde rozebíraný strategický plán. Mohu jen doporučit, aby se zastupitelé nedali odradit nezájmem občanů o jejich činnost nebo naopak přílišným zájmem těch, kteří se na tom, co obec dělá snaží najít jen to špatné. Dále pak aby měli pevné nervy při žádání o dotace a dál se snažili, aby byl život ve Vysoké lepší. Věřím, že na úspěchy současného zastupitelstva, naváže i to, které vzejde z podzimních komunálních voleb.

4. UPLATNĚNÍ STRATEGICKÉHO PLÁNU V MALÝCH OBCÍCH – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ A JEHO VYHODNOCENÍ

V rámci dotazníkového šetření, které jsem provedla v průběhu ledna a února 2010 za účelem zjištění, jestli malé obce tvoří či netvoří strategický plán a zda je pro ně užitečný, bylo osloveno 250 obcí z celé ČR. Byly vybrány obce s počtem od 500 do 900 obyvatel, z nich byly následně vytvořeny podkategorie po stovkách obyvatel a z těchto podkategorií byly náhodně zvoleny dotazované obce tak, aby byl stejnou měrou zastoupen každý kraj ČR. Dotazník, který obsahoval 8 otázek (5 uzavřených a 3 otevřené), byl rozesílán elektronickou formou starostům vybraných obcí. Dotazník je součástí příloh této práce – Příloha A. Pro zvýšení procenta návratnosti dotazníků, byly tyto rozesílány z domény tul.cz a každý dotazník obsahoval v hlavičce název konkrétní obce, jméno starosty a počet obyvatel. Z celkového počtu 250 oslovených starostů jich vyplněný dotazník vrátilo 110, úspěšnost návratnosti tedy byla 44%.

I. Tvorba strategického plánu

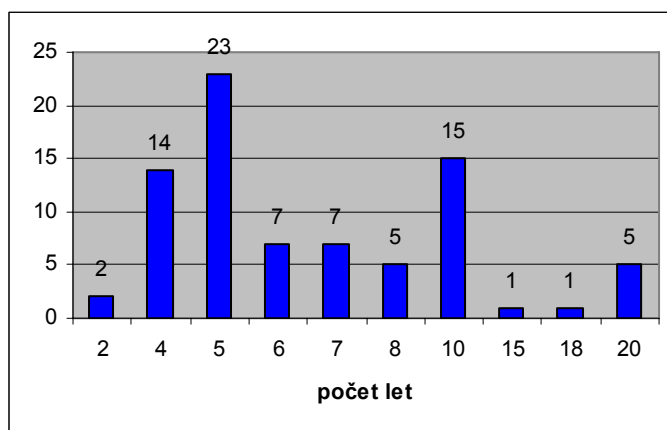
První část dotazníku řešila otázku, zda obce vůbec tvoří strategický plán a v případě, že ano, bylo dále zjišťováno, jak probíhalo jeho zpracování.

Obr. 5 Vytváření strategického plánu

Zdroj: Vlastní zpracování

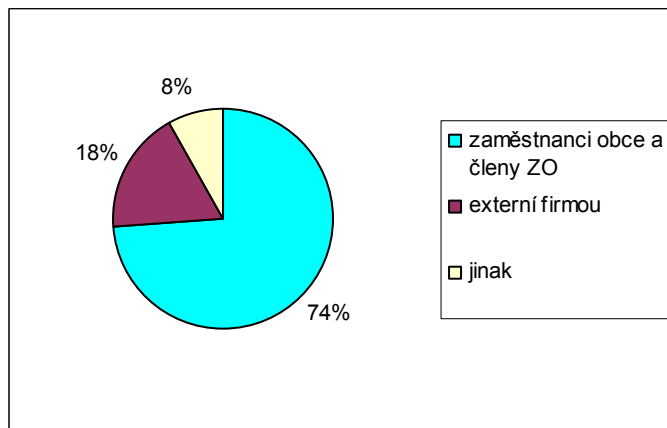
Bylo zjištěno, že strategický plán tvoří 74,5% malých obcí. Zbýlých 25,5% obcí, které strategický plán ani program rozvoje netvoří, uvedlo jako důvod, že jim zcela postačuje jako dokument pro rozvoj územní plán obce a rozpočtový výhled, který musí ze zákona tvořit. Někteří starostové uvedli, že na vypracování strategického plánu nebyl čas a vůle buď z jejich strany nebo ze strany zastupitelů. Několik obcí, které uvedly, že strategický plán nemají, uvedlo, že se na jeho zpracování chystají.

Obr. 6 Období, na které byl plán vytvořen

Zdroj: Vlastní zpracování

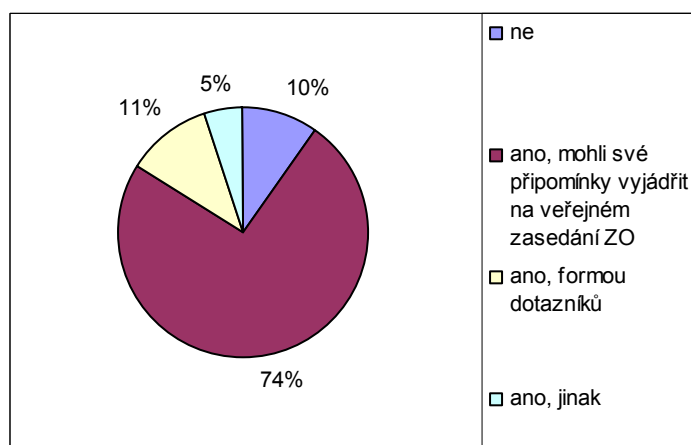
Nejčastější období, na které obce tvoří strategický plán je 5 let. Druhým nejobvyklejším obdobím je 10 let, resp. 4 roky. Desetileté období je tak časté zejména z toho důvodu, že stejně dlouhou platnost má obvykle územní plán. Čtyřleté období je pak často voleno, protože se kryje s volebním obdobím. Většina starostů zastává názor, že strategický plán by měl překračovat volební období, aby nově zvolené zastupitelstvo mělo na co navazovat.

Obr. 7 Způsob zpracování plánu

Zdroj: Vlastní zpracování

Přibližně 74% dotázaných odpovědělo, že na tvorbě strategického plánu se podíleli členové zastupitelstva, samozřejmě včetně starosty, a zaměstnanci obce. Dali tomuto způsobu přednost před vypracováním externí firmou, protože se domnívají, že strategický plán může dobře vytvořit ten, kdo nejlépe zná podmínky a potřeby té dané obce. Vypracování plánu externí firmou je také velmi finančně náročné. Přesto tento způsob zpracování upřednostnilo 18% obcí a to zejména z důvodu časové náročnosti zpracování strategických plánů.

Obr. 8 Zapojení občanů do tvorby plánu

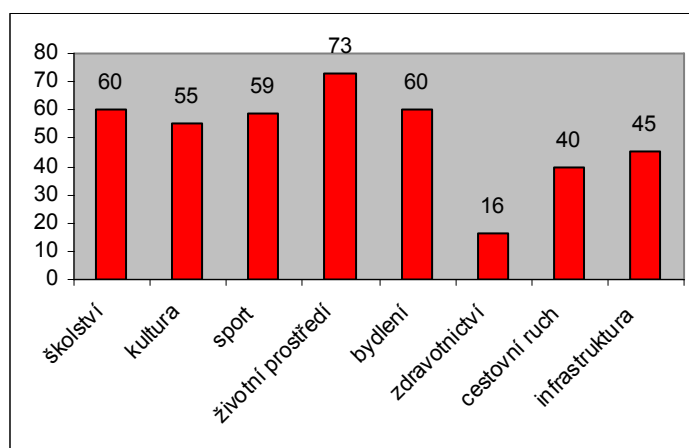
Zdroj: Vlastní zpracování

Do spolupráce na vytváření strategického plánu zapojilo své občany 90% obcí. Většinou, ze 74%, spolupráce probíhala tak, že občané byli přizváni na veřejné zasedání

zastupitelstva obce, kde mohli vyjádřit své připomínky, nápady a představy. Dalším případem pak byl výzkum názorů občanů, který byl proveden formou písemného dotazování. Některé obce využily obou výše uvedených způsobů komunikace s občany. Celých 10% obcí své občany do tvorby strategického plánu nezapojilo vůbec.

II. Oblasti, na které je strategický plán zaměřen

V této části bylo zjišťováno, na které oblasti se obce ve svém rozvoji chtějí nejvíce zaměřit.

Obr. 9 Oblasti rozvoje

Zdroj: Vlastní zpracování

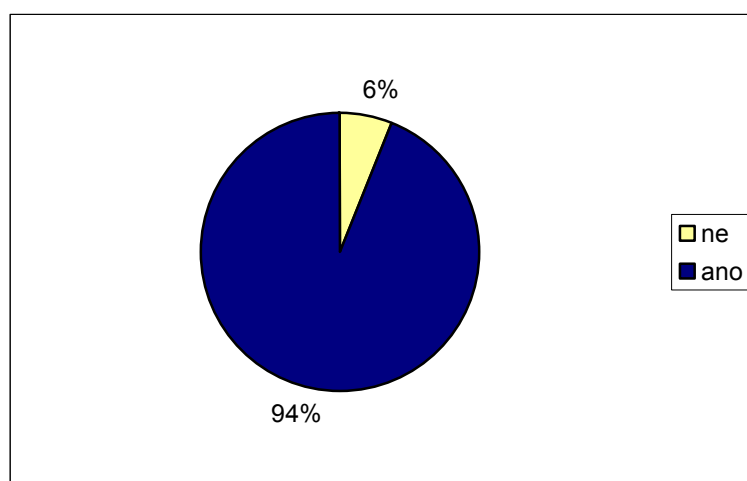
Malé obce se ve svém plánování rozvoje nejvíce zaměřují na oblast životního prostředí, školství, sportu, kultury a bydlení. Je to celkem pochopitelné, protože například ochrana životního prostředí je v posledních letech v popředí zájmu, vznikají nové normy a zákony a obce se jim musejí přizpůsobovat a dodržovat je. Proto se ve svých programech rozvoje v tomto směru soustřeďují zejména na budování kanalizací a čističek odpadních vod. Další důležitou oblastí jsou určitě školství, sport a kultura. Pro obec je velkou výhodou, pokud může svým obyvatelům nabídnout dostatek kulturního a sportovního vyžití, a hlavně pak možnost dát jejich děti do místní mateřské a základní školy. Lidé pak nebudou mít zájem se z obce vystěhovávat, ale naopak díky tomu může nastat opačný trend. A tady se dostáváme k poslední velice důležité oblasti a tou je politika bydlení. Obce mohou v tomto směru nabídnout občanům buď bydlení v obecních bytových domech nebo se snaží o to, aby v jejich obci byla možná výstavba nových rodinných domů. Obce mohou k tomuto

účelu prodávat své pozemky nebo pomoci přispět tomu, aby i soukromí vlastníci pozemků měli zájem o jejich prodej. V případě obecních pozemků obce často přistupují k vybudování inženýrských sítí k těmto pozemkům, aby zvýšily zájem budoucích stavitelů. Velice specifickou oblastí je cestovní ruch, protože jeho rozvíjení velice záleží na tom, kde se daná obec nachází a jaké má pro tento druh služeb předpoklady. Problematikou cestovního ruchu se ve svém strategickém plánu zabývají zejména ty obce, které leží v nějaké rekreační oblasti nebo v blízkosti historických či přírodních památek. Nejméně se obce zaměřují na zdravotnictví, protože malé obce většinou nemají vlastní zdravotní středisko a lidé za zdravotnickou péči dojíždějí do nějaké větší obce či blízkého města.

III. Úspěšné projekty a naopak překážky v jejich realizaci

Další dvě otázky byly zaměřeny na to, zda se obcím daří realizovat projekty obsažené v jejich strategických plánech a co jim naopak nejvíce brání v plnění jejich cílů a vizí.

Obr. 10 Úspěšná realizace projektů

Zdroj: Vlastní zpracování

Celých 94% dotázaných obcí uvedlo, že se jim daří uskutečňovat projekty uvedené v jejich strategickém plánu či programu rozvoje.

Úspěšné projekty dle jednotlivých oblastí:

- a) Školství, kultura a sport
  1. rekonstrukce MŠ (20x) a rekonstrukce ZŠ (20x)
  2. vybudování dětského hřiště (17x)
  3. vybudování víceúčelového hřiště či haly (15x)

4. rekonstrukce budovy OÚ (8x)

5. oprava místních kulturních památek (6x)

V této oblasti se obcím dále povedlo následující: obnova školy, rekonstrukce hasičské zbrojnice, oprava hřbitova, rekonstrukce sokolovny nebo kulturního domu, vydávání obecního časopisu, snaha o zachování místních tradic, rozšíření či rekonstrukce knihovny, zřízení veřejného internetu, rekonstrukce fotbalových kabin, rekonstrukce koupaliště, oprava zdravotního střediska

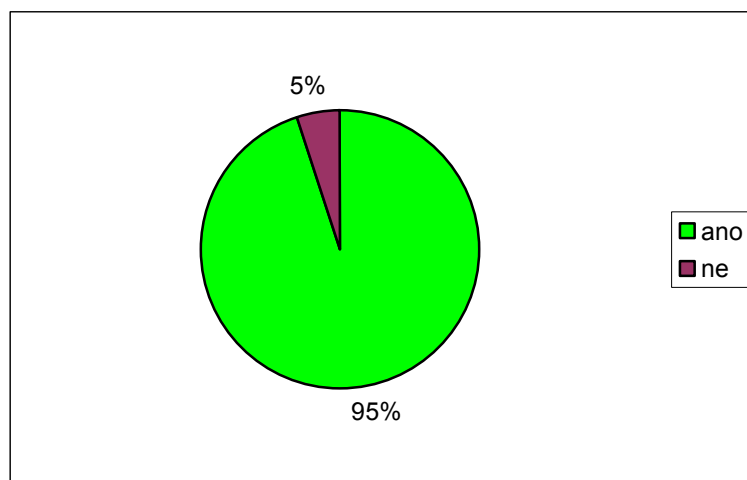
- b) **Infrastruktura**
1. opravy místních komunikací (16x)
  2. úprava hlavního veřejného vodovodu (7x)
  3. vybudování cyklostezek (6x)
  4. oprava či vybudování veřejného osvětlení (6x)
  5. plynofikace (5x)
- c) **Bydlení**
1. příprava pozemků pro výstavbu RD (7x)
  2. vybudování inženýrských sítí k pozemkům pro výstavbu RD (7x)
  3. rekonstrukce současného bytového fondu (7x)
  4. vypracování a schválení nového územního plánu (5x)
- d) **Životní prostředí**
1. vybudování kanalizace a čističek odpadních vod (25x)
  2. výsadba zeleně v obci, zachování parků (12x)
  3. zřízení sběrného dvora (5x) a likvidace černých skládek
- e) **Cestovní ruch**
1. vybudování cyklostezek (6x)
  2. podpora výstavby penzionů a komunikací
- f) **Zdravotnictví a sociální péče**
1. vybudování domu s pečovatelskou službou
  2. oprava zdravotního střediska

V odpovědích na otázku týkající se hlavních překážek realizace projektů se mi potvrdil předpoklad, že malé obce nejvíce trápí nedostatek finančních prostředků – tento problém uvedlo 64% dotázaných obcí. Důvod vidí starostové malých obcí zejména ve špatně nastaveném rozpočtovém určení daní – viz kapitola 2.3.2.5

Dalším problémem je financování projektů pomocí dotací. Zejména v případě dotací z Evropské unie je nutné předfinancování projektů. Pokud je pak dotace přidělena, obec peníze dostane až zpětně. Může se ale stát, že kvůli sebemenší chybě bude dotace zamítnuta a obec, která už zafinancovala daný projekt například z úvěru, se tak může dostat do dluhové pasti.

Někteří starostové zmínili též velice složitou administrativu, která je spojena s žádáním o dotace. Když pak obec žádá o nějakou vysokou částku, obvykle ani sama není schopna žádost zpracovat a musí si na to najmout firmu, což je velice finančně náročné. Z dalších častých důvodů pro nemožnost plnění svých vizí a plánů lze ještě poukázat na problematiku majetkoprávních vztahů či časovou náročnost velkých projektů (vypracování projektové dokumentace, získání stavebního povolení, vyhledávání dotačních programů, vyplnění a podání žádostí a dalších potřebných dokumentů, čekání na přiznání dotace). Mezi odpověďmi se také objevil názor, že problém je celkově v postavení malých obcí. Obce od 500 do 2000 obyvatel nemohou samostatně žádat o evropské peníze z Programu obnovy venkova přes SZIF. A dále pak ještě například nezájem veřejnosti zapojit se do dění v obci – snaha najít vhodný způsob, aby se zvýšil její zájem, a nedostatek kvalitních projektů.

IV. Užitečnost strategického plánu z pohledu malých obcí

Obr. 11 Prospěšnost strategického plánu pro obce

Zdroj: *Vlastní zpracování*

Téměř 95% starostů malých obcí považuje strategický plán za prospěšný, protože je důležité vědět, kam chce jejich obec v budoucnu směřovat a jaké jsou její možnosti rozvoje. Strategický plán by podle nich měl být pravidelně aktualizován, protože rozvoj nesmí stagnovat. Zbýlých 5% si myslí, že užitečný není, protože obce s malým rozpočtem musí řešit spoustu náhlých výdajů a tím pádem nemají možnost se na nějaké větší akce finančně připravit. Některé obce strategický plán vytvořily jen proto, že byl potřeba jako podklad při žádání o dotace, jinak prý jim zcela postačuje územní plán a rozpočtový výhled.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zjistit, zda malé obce vytvářejí strategické plány či programy rozvoje a zda jim tyto dokumenty pomáhají v jejich rozvoji. Nejprve byla tato problematika rozebrána teoreticky a konkrétní příklad strategického plánování v malé obci byl pak ukázán na obci Vysoká u Mělníka. Dále bylo provedeno dotazníkové šetření, ze kterého vyplynulo, že tvorba rozvojových plánů je pro obce spíše přínosem. I když se malé obce potýkají s nedostatkem finančních prostředků, daří se jim realizovat celou řadu projektů obsažených v jejich programech rozvoje. Dle mého názoru by i malé obce měly využívat strategické plánování a vytvářet programy rozvoje nejen kvůli tomu, že je potřebují jako podklad pro získávání dotací z Evropské unie, ale především proto, že je důležité, aby obec věděla, kam se chce v budoucnu ubírat. I když je práce na vytváření strategického dokumentu velice časově náročná a ani zájem občanů o zapojení se do procesu tvorby plánu není nijak vysoký, obce by se tím neměly nechat odradit. Samozřejmě by někdo mohl oponovat, že obec se může rozvíjet i bez toho, aby nějaký strategický plán měla. Já se však domnívám, že je určitě lepší mít více podpůrných dokumentů, ze kterých lze čerpat nápady na nové projekty a strategický plán v tomto směru slouží velice dobře, protože jeho součástí je také zhodnocení minulého vývoje a současného stavu, ve kterém se mnohdy objeví nečekané možnosti pro rozvoj, o kterých by obec jinak nevěděla. I já jsem v této práci vlastně takové zhodnocení provedla v kapitole, která představovala obec Vysokou. Uvedené charakteristiky jsem se snažila zachytit podle osnovy pro minimální program rozvoje (kap.1.1.1) a myslím, že je to dobrý podklad pro aktualizaci a rozpracování současného strategického plánu této obce. V kapitole, která se tímto strategickým plánem zabývala, jsem také doplnila své postřehy a doporučení pro další možný rozvoj Vysoké a též jsem doplnila stávající SWOT analýzu o některé nové údaje.

Závěrem bych ráda poděkovala vedoucí této práce paní PhDr. Ing. Jaroslavě Dědkové, Ph.D. za pomoc při vypracování mé diplomové práce a za poskytnuté cenné rady a místostarostce obce Vysoká paní Ing. Eleně Maryškové za vstřícnou pomoc při poskytování informací potřebných pro tuto práci. Spolupráce s paní místostarostkou byla velice příjemná a po vzájemné dohodě bude pokračovat i nadále při již zmíněné aktualizaci strategického plánu a realizaci některých mých podnětů.

SEZNAM LITERATURY

- [1] ČEBIŠOVÁ, T. *Obec - postavení, správa, činnost*. 1.vydání. Praha : ISV, 1996. 387 s. ISBN 80-85866-19-6.
- [2] JANEČKOVÁ, L.; VAŠTÍKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1.vydání. Praha: GRADA Publishing a.s., 1999. 178 s. ISBN 80-7169-750-8.
- [3] MAIER, K.; ČTYŘOKÝ, J. *Ekonomika územního rozvoje*. 1.vydání. Praha : GRADA Publishing a.s., 2000. 142 s. ISBN 80-7169-644-7.
- [4] MCDONALD, M. H. B. *Marketing plans*. 2.vydání. Oxford : Butterworth-Heinemann, 1993. 337 s. ISBN 0-7506-2052-8.
- [5] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*. 1.vydání. Praha : GRADA Publishing a.s., 2007. 280 s. ISBN 80-247-2097-3.
- [6] REKTOŘÍK, J. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vydání. Brno : Masarykova univerzita, 1999. 140 s. ISBN 80-210-2126-8.
- [7] Česká republika. Zákon č.128/2000 Sb., o obcích ze dne 12.dubna 2000. In Sbíрка zákonů ČR. 2000, 38, s. 1737-1764. ISSN 1211-1244.
- [8] Česká republika. Zákon č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ze dne 29.června 2000. In Sbíрка zákonů ČR. 2000, 73, s. 3513-3515. ISSN 1211-1244
- [9] HAVLENA, O.; GILDAINOVÁ, E. *Rozpočtové určení daní z pohledu obcí* [online]. 2009. [cit.2010-04-15]. Dostupný z WWW:<<http://www.havlena.net/blog/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci>>
- [10] KŘÍŽOVÁ, L. *Nepřeslechnutelný hlas malých obcí* [online]. 2010. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcz.cz/mvcren/article/nepreslechnutelny-hlas-malych-obci.aspx>>
- [11] MARTÍNEK, R. *Rozpočtové určení daní pro obce* [online]. 2008. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <www.denmalychobci.cz/files/prezentace/29/cssd_martinek.pdf>
- [12] PAVLÍKOVÁ, J. *Metodika financování obcí a hl.m.Prahy pro rok 2010* [online]. 2010. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW: <http://denik.obce.cz/go/dokumenty/Z_mf/rok_10/1_10/text1_10.htm>

- [13] *Statistický bulletin – Středočeský kraj za rok 2009* [online]. Praha: Český statistický úřad. 2010. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW:
<<http://czso.cz/xs/edicniplan.nsf/p/201302-09>>
- [14] *Česká republika od roku 1989 v číslech* [online]. Praha: Český statistický úřad. 2009. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW:
<http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989.>
- [15] *Statistická ročenka Středočeského kraje* [online]. Praha: Český statistický úřad. 2009. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW:
<<http://www.czso.cz/xs/edicniplan.nsf/p/201011-09>>
- [16] *Průměrná míra nezaměstnanosti* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. 2010. [cit. 2010-04-15]. Dostupný z WWW:
<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A	Dotazník a průvodní dopis (2 listy)
PŘÍLOHA B	Obec Vysoká na mapách (2 listy)
PŘÍLOHA C	Letecký snímek obce Vysoká (1 list)
PŘÍLOHA D	Turistické cíle v okolí obce Vysoká – fotografie (4 listy)
PŘÍLOHA E	Obec Vysoká – Program obnovy vesnice 2009 – 2011 (3 listy)
PŘÍLOHA F	Obec Vysoká – Výhled na období 2010 – 2012 (6 listů)

PŘÍLOHA A

DOTAZNÍK A PRŮVODNÍ DOPIS

Vážený pane starosto/Vážená paní starostko,

dovoluji si Vás touto cestou požádat o vyplnění přiloženého dotazníku.

Jsem studentkou 5.ročníku oboru Podniková ekonomika na Ekonomické fakultě Technické univerzity v Liberci a tento dotazník slouží pro potřeby mé diplomové práce na téma „Uplatnění strategického plánu v malých obcích.“

Dotazník obsahuje 8 otázek a jeho vyplnění Vám zabere přibližně 10 minut.

Velice Vám děkuji za spolupráci a jsem s pozdravem

Bc.Pavλίna Roučková

Název obce:

Starosta/starostka:

Počet obyvatel (v případě, že uvedený údaj nesouhlasí, prosím o korekturu):

Dovoluji si Vás požádat, o zodpovězení následujících otázek.

1. Vytváří Vaše obec strategický plán, resp. program rozvoje?

- Ano
- Ne (prosím, krátce zdůvodněte)

2. Na jaké období byl strategický plán vytvořen?

..... let

3. Kým byl plán vytvořen?

- Zaměstnanci obce a členy zastupitelstva
- Externí firmou
- jinak – jak?

4. Byli do vytváření plánu zapojeni občané?

- Ne
- Ano, mohli své připomínky vyjádřit na veřejném zasedání ZO

- Ano, formou dotazníků
- Ano, jinak – jak?

5. Na jakou oblast je Váš strategický plán nejvíce zaměřen? (můžete označit více odpovědí)

- Školství
- Kultura
- Sport
- Životní prostředí
- Bydlení
- Zdravotnictví
- Cestovní ruch
- Infrastruktura

6. Podařilo se Vám některé projekty ze strategického plánu uskutečnit?

- Ne
- Ano (uved'te, prosím, nějaký příklad)

7. Co je podle Vás největší překážkou při plnění vizí, projektů ze strategického plánu?

8. Myslíte si, že strategický plán je pro obce prospěšný?

- Ano
- Ne (prosím, krátce zdůvodněte)

Děkuji za Váš čas a ochotu

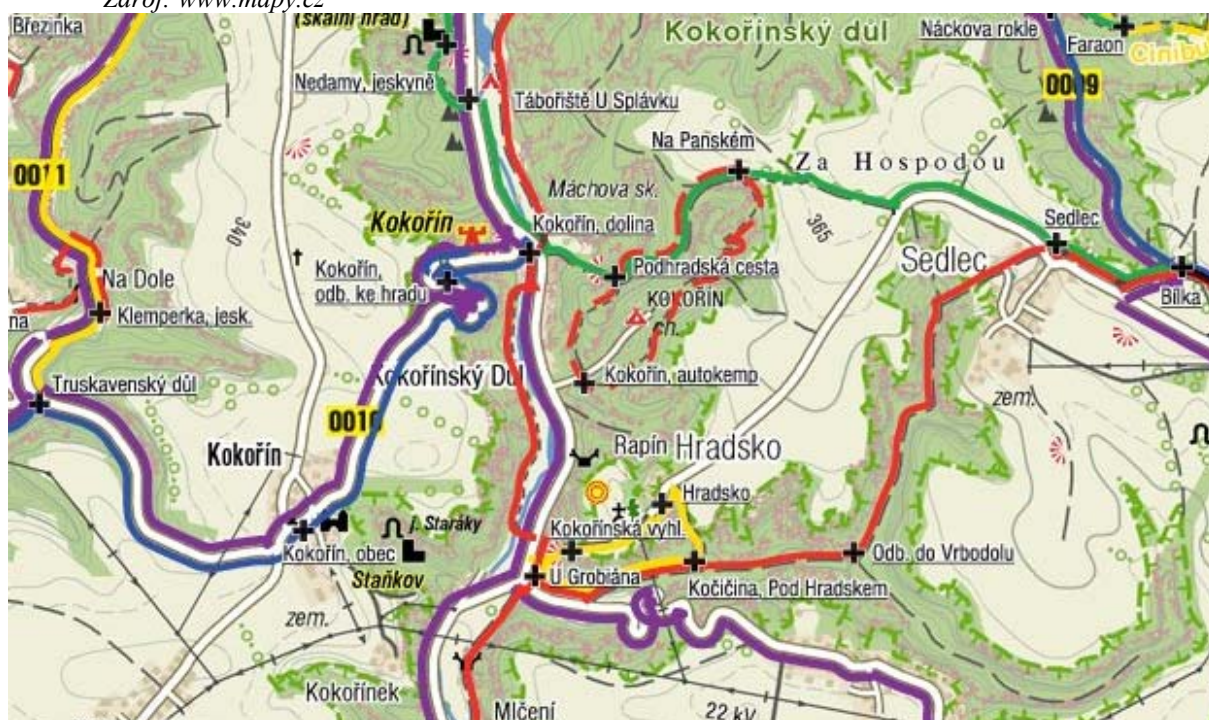
Bc.Pavčina Roučková

PŘÍLOHA B
OBEC VYSOKÁ NA MAPĚ

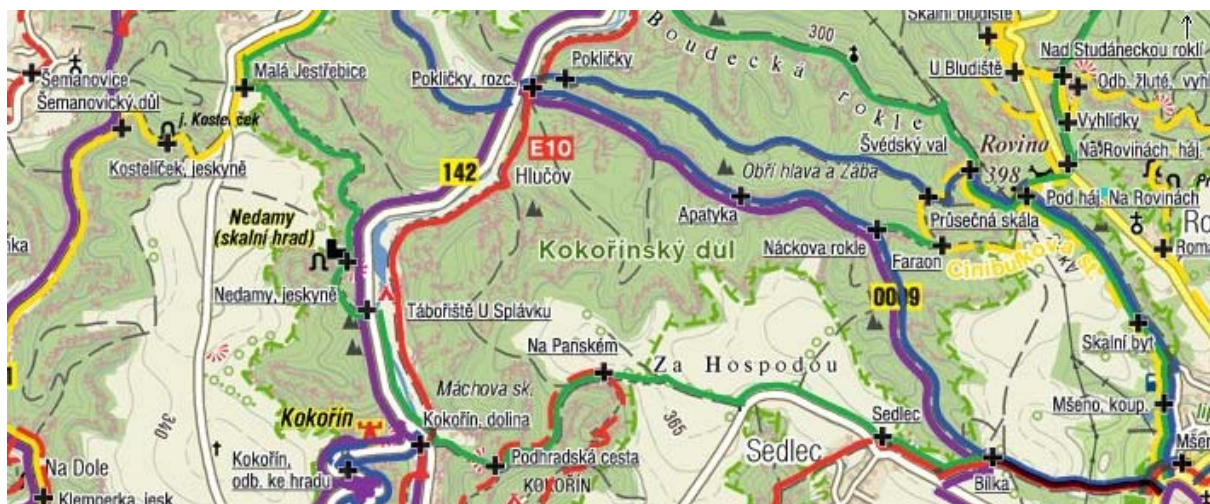
Mapa obce Vysoká

Zdroj: www.mapy.cz

Turistická mapa okolí obce Vysoká (1)

Zdroj: www.mapy.cz

Turistická mapa okolí obce Vysoká (2)

Zdroj: www.mapy.cz

PŘÍLOHA C
LETECKÝ SNÍMEK SÍDLA VYSOKÁ

PŘÍLOHA D
TURISTICKÉ CÍLE V OKOLÍ OBCE VYSOKÁ - FOTOGRAFIE

Skalní byt ve Lhotce

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

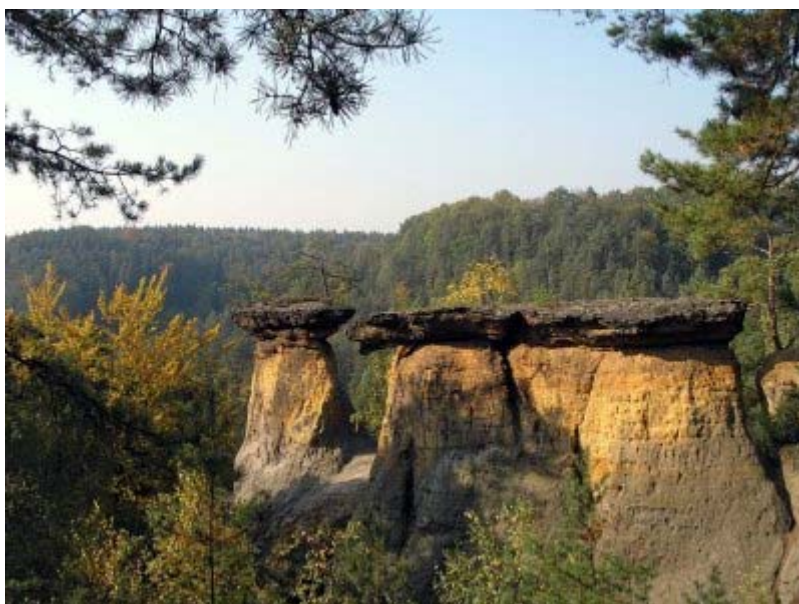
Nedamy

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

Jeskyň Klemperka

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

Pokličky

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

Tůň Harasov s hotelem

Pozůstatky skalního hradu Harasov

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

HRAD KOKOŘÍN

„Iluzi tajuplného hradu, po jehož ochozu se prochází sličná dívka s nepřítomným pohledem, v případě Kokořína ani nepotřebujeme vytvářet. I když jedno podobné vyprávění o bílé postavě, která se zjevuje na ochozu věže, mezi místními také svého času kolovalo. Jako tichý svědek staleté historie šlechtických rodů, kterého ke svému obrazu přetvořila fantazie romantických snilků, stojí a vyrůstá hrad Kokořín z pradávných geologických proměn mořského dna. Propojení těchto tří nesourodých sil propůjčuje celému Kokořínsku specifickou atmosféru, pro kterou se sem budete rádi vracet.“

Zdroj: www.kokorin-kokorinsko.cz

Obřadní síň na hradě Kokořín

Zdroj: www.obecvysoka.cz

Program obnovy vesnice na období 2009 až 2011

Obec Vysoká

Program obnovy naší obce předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově obce v souladu s místními tradicemi a je zaměřen na hospodářský rozvoj obce, obnovu a výstavbu občanské vybavenosti, technickou infrastrukturu a péči o krajinu.

Program obnovy naší obce vychází ze Strategického plánu a z výhledu hospodaření na období 2009 až 2011.

Program rozvoje naší obce se zaměří na tyto oblasti:

Bydlení, sociální oblast, zdraví, bezpečnost, školství

- Bezpečnost občanů
- Sociální a zdravotní systém – podpora a služby
- Výchova a vzdělávání
- Péče o seniory
- Program pro ženy na mateřské dovolené
- Komunikace
- Dostupné bydlení

2. Rozvoj a ochrana životního prostředí

- Ochrana ovzduší
- Ochrana povrchových a podzemních vod
- Ochrana zemědělského půdního fondu
- Odpadové hospodářství obce, včetně čistoty obce
- Obnova polních cest

3. Kultura, sport, volný čas, cestovní ruch

- Podpora a zachování kulturního dědictví, obnova kroniky obce
- Sport - rekonstrukce hřišť u školy a mateřské školy
- Oprava kabin a fotbalového hřiště
- Aktivní občané, spolkový život, modernizace Sokolovny
- Cestovní ruch
- Regionální spolupráce
- Spolupráce s církvemi v rámci komunitního plánování
- záchrana drobných památek místního významu
- revitalizace návsi v jednotlivých obcích
- péče o památníky hrdinů světových válek
- kronika obce a vytvoření publikace o obci
- znak obce, vlajka obce

Významné investiční akce z programu rozvoje obce na rok 2009 a 2011

Text	Schválený rozpočet 2008	Skutečnost k 31.12.2008	2009	2010	2011
Veřejné osvětlení, chodníky,	250		750	600	470
Územní plánování	20		20	20	20
nákup sociálního bytu			400		
Obnova polních cest	500		300		
Sběrný dvůr	200		100		
Rek. Na OÚ dveře	50				
Nákup pozemků	13				
Školní jídelna ČOV			400		
Škola Vysoká ČOV				500	
Bytové hospodářství ČOV					300
Zateplení školy Strážnice			2600		
Zateplení školy Vysoká					500
Hřiště u MŠ			150		
OÚ ČOV				300	
Zeleň -technika				250	
Spolkový dům					1000
Fotbalové hřiště			200	200	200
ODPADNÍ VODY			1500	7000	6 000
Splátky úvěrů					130
Celkem kapitálové výdaje	1 033		6420	8870	8620

Stěžejní akcí bude vybudování systému odstraňování odpadních vod.

Projektovou dokumentaci zpracovává ing. Spurný z A 69.

Příspěvky občanům by měly být 3 000 tis. Kč ((200 subjektů x 15 tis. Kč) a náklady na akci 23 000 tis. Kč tj. celkem 26 000 tis.Kč.

Obec bude žádat o poskytnutí dotací na retenční nádrže a kořenové čističky. Náklady spojené s touto akcí ponесou vlastníci objektů(tj. majitelé domácích čistíren odpadních vod) a především obec. Příspěvek na ČOV (na základě žádosti, předložených dokladů, kolaudace, uvedení do provozu) je 15 tis. Kč.(může být však stanoven i např.% z ceny). Zastupitelé obce se výši a způsobem poskytování příspěvku budou průběžně zabývat.

S výstavbou se započne ve Vysoké. Protože každá obec bude představovat samostatný subjekt, o tom kdo bude další, se rozhodnou zastupitelé.

Další investiční akce

Výstavba komunikací a osvětlení bude probíhat především v místech, kde bude dokončena výstavba rodinných domků. Hledáme možnosti dotací i zde. Je nutné vybudovat ČOV u obecních budov. Tato částka není uvedena v tabulce.

Pokusíme zajistit dotace na zateplení škol.(úspora energie)

Obci chybí společenské centrum pro ženy s dětmi a i pro důchodce. V případě získání dotace, opravíme dům v majetku obce na tuto neziskovou činnost. Mohla by zde být i potřebná azylová místnost. Obci chybí malý sociální byt.

Po vyřešení majetkových vztahů by obec, za pomoci dotace, postupně opravila fotbalové hřiště (rozšíření kabin, sociální zařízení, hrací plocha).

V roce 2009 musíme opravit hřiště u mateřské školy, protože stávající stav je nevyhovující. Při úpravě se využije i zahrada kolem školy, kde si mohou děti hrát. Chceme dokoupit hrací prvky na hřiště u malé školy (40 tis. Kč).

Vzniklý materiál však není **neměnný**, bude neustále doplňován a upřesňován z obecné do konkrétní podoby.

Zpracovaný plán rozvoje obce je v nezbytnou podmínkou pro získávání finančních prostředků z rozpočtu Středočeského kraje v rámci Programu obnovy venkova.

Zastupitelstvo obce Program obnovy vesnice schválilo dne 5.11.2008

PŘÍLOHA F

Výhled na období 2010 až 2012

Úprava číslo 1 z roku 2010

Výhled na období 2010 až 2012 vychází ze strategického plánu, plánu obnovy venkova a z potřeb naší obce.

Výhled je zpracován z údajů, které má obec k dispozici. Výše daňových příjmů byla stanovena na základě propočtů získaných na školení. Krize v roce 2009 bude mít dopad na možnosti plnění úkolů vyplývajících z výhledu.

Výše dotací se nadá přesně určit, protože pravidla se průběžně mění.

Byl proveden i propočet výhledu za předpokladu, že by obci nebyla poskytnuta žádná dotace.

Skutečnost roku 2008 bude doplněna v 1/2009.

Prioritou na příštích pět let budou odpadní vody.

Rozpočtové příjmy

Údaje jsou v tis. Kč

text	Skutečnost 2008	Skutečnost 2009	2010	2010	2011
Daňové příjmy celkem	6 826	5926	6 340	8 180	8 670
Poplatky za odpady	343	345	350	450	450
Poplatek ze psů	21	20	20	20	20
Ostatní poplatky	30	31	35	35	35
Správní poplatky	113	51	50	105	110
Daň z nemovitosti	1828	2101	2 300	1800	1860
Základní dotace	257	253	430	270	275
Dotace od ÚP (VPP)	435	336		445	450
Dotace od obcí ZŠ, zdr.	483	550	550	510	535
Nedaňové příjmy	607			680	700
mezisoučet				12495	13105
Dotace od KÚ	371		7	330	230
Dotace na investice			4 162		
Dotace ostatní	23	24	24		700
transfery			680		
Dotace na odpadní vody				3 500	3000
			10 390		
Příjmy celkem	11 350	10 983	10 983		17475

Přebytek hospodaření				1790	
úvěr					1000
ZDROJE CELKEM	11 350	10 983	10 983	18 115	18035

V roce 2011 jsou do nedaňových příjmů započítány tržby za pozemky.

Rozpočtové výdaje

Provozní výdaje nutné k zabezpečení chodu obce	Schválený rozpočet	Skutečnost k 31.12.2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Paušál, útluk pro zvěř	6		10	10	10
Silnice	190		100	100	100
Komunikace, chodníky	210		100	150	150
Dopravní obslužnost	40		50	50	50
příspěvky občanům na ČOV	255		500	700	700
Provozní příspěvek ZŠ	1 768		1900	2000	2050
Školní jídelna	400				
knihovna	138		140	140	140
kronika, obnova památek	79		110	90	90
Oprava památek místního významu	46		50	40	40
Rozhlas TV(místní)	57		50	50	50
Záležitosti kultury, církvi, SPOZ	70		75	80	85
Příspěvek FK	120		120	120	120
Využití volného času dětí (hřiště)	20		60	20	20
Sokolovna	783		200	200	200
Byty přefa služeb	175		100	100	100
Opravy bytů			100	100	100
Veřejné osvětlení provoz	205		220	220	240
pohřebnictví	148		50	50	50
Platy zaměstnanců na veřejnou zeleň	240		440	445	450
Veřejná zeleň provoz	315		250	270	280
Sběr a svoz komunál. odpadů	835		800	800	800

Pečovatelská služba	90		90	90	90
Požární ochrana	130		135	135	135
Zastupitelstvo obce	700		735	770	800
Činnost místní správy	2 374		2375	2450	2500
Služby peněžních ústavů	25		25	25	25
Příspěvek SOK	42		40	40	40
Provozní výdaje celkem	9 461		8825	9245	9415

Rozdělení výdajů na opravy a údržbu silnic a komunikací je z důvodu evidence dle paragrafů. V provozním příspěvku ZŠ je počítáno i s částkou na běžné opravy. V roce 2009 by obec chtěla vydat publikaci o naší obci, která by vycházela z podkladů zjištěných kronikářkou. Bylo by vhodné dokoupit na hřiště koše na košíkovou a nějaký hrací prvek. Obec Vysoká nemá svůj znak a vlajku (náklady okolo 25 tis. Kč a např. Kokořín ji má). Na opravy bytového hospodářství se vynaloží maximálně 90% nájmu, tj. 100 tis. Kč ročně. Platy zaměstnanců na údržbu veřejné zeleně se budou odvíjet od dotace poskytnuté ÚP. Částka na svoz komunálního odpadu není navýšena, protože se předpokládá vyšší podíl tříděného odpadu a využíváním sběrného dvoru. Náklady na činnost zastupitelstva jsou navýšeny o 5%.

Kapitálové výdaje(investice)

Text	Schválený rozpočet 2008	Skutečnost k 31.12.2008	2009	2010	2011
Kapitálové výdaje					
Veřejné osvětlení, chodníky,	250		750	600	470
Územní plánování	20		20	20	20
nákup sociálního bytu			400		
Obnova polních cest	500		300		
Sběrný dvůr	200		100		
Rek. Na OÚ dveře	50				
Nákup pozemků	13				
Školní jídelna ČOV			400		
Škola Vysoká ČOV				500	
Bytové hospodářství ČOV- bytovka OÚ					300
Zateplení školy Strážnice			2600		
Zateplení školy Vysoká					500
Hřiště u MŠ			150		

OU ČOV				300	
Zeleň -technika				250	
Spolkový dům					1000
Fotbalové hřiště			200	200	200
ODPADNÍ VODY			1500	7000	6 000
Splátky úvěrů					130
Celkem kapitálové výdaje	1 033		6420	8870	8620
Provozní a kapitálové výdaje celkem			15 245	18 115	18 035

1. Stěžejní akcí jsou odpadní vody.

Projektovou dokumentaci zpracovává ing. Spurný z A 69.

Předpokládané náklady na systém by byly zhruba 26 mil. Kč.

Příspěvky by měly být 3 000 tis. Kč (200 subjektů x 15 tis. Kč) a náklady na akci 23 000 tis. Kč tj. celkem 26 000 tis.Kč.

Obec bude žádat o poskytnutí dotací na retenční nádrže a kořenové čističky. Náklady spojené s touto akcí ponese vlastníci objektů(tj. majitelé domácích čistíren odpadních vod) a především obec. Příspěvek na ČOV (na základě žádosti, předložených dokladů, kolaudace, uvedení do provozu) je 15 tis. Kč.(může být však stanoven i např.% z ceny). Zastupitelé obce se výši a způsobem poskytování příspěvku budou průběžně zabývat.

S výstavbou se započne ve Vysoké. Protože každá obec bude představovat samostatný subjekt, o tom kdo bude další, se rozhodnou zastupitelé.

V tabulce A je uvedena optimistická verze s dotací. V materiálu B je způsob financování za předpokladu, že dotaci nedostaneme.

A

obec	Celkem náklady	2009	2010	2011	2012	2013
Bosyně	4 500					
Chodeč	4 000					
Vysoká	5 000					
Střednice	5 000					
Strážnice	4 500					
<i>Celkem</i>	23 000	1 500	7 000	6 000	5 000	3 500
<i>Příspěvky na ČOV</i>	3 000	500	700	700	700	400
celkem	26 000	2 000	7 700	6 700	5 700	3 900

Vycházelo se z potřeb obyvatel obce. Výstavba komunikací a osvětlení bude probíhat především v místech, kde bude dokončena výstavba rodinných domků. Hledáme možnosti dotací i zde. Je nutné vybudovat ČOV u obecních budov. Tato částka není uvedena v tabulce.

Pokusíme zajistit dotace na zateplení škol.(úspora energie)

Obci chybí společenské centrum pro ženy s dětmi a i pro důchodce. V případě získání dotace, opravíme dům v majetku obce na tuto neziskovou činnost. Mohla by zde být i potřebná azylová místnost. Obci chybí malý sociální byt.

Po vyřešení majetkových vztahů by obec, za pomoci dotace, postupně opravila fotbalové hřiště (rozšíření kabin, sociální zařízení, hrací plocha).

V roce 2009 musíme opravit hřiště u mateřské školy, protože stávající stav je nevyhovující. Při úpravě se využije i zahrada kolem školy, kde si mohou děti hrát. Chceme dokoupit hrací prvky na hřiště u malé školy (40 tis. Kč).

Kapitálové výdaje - rok 2009

název	Celkem náklady	dotace	Úvěr	Vlastní zdroje	poznámka
Obnova Polní cesty Vysoká	300	720		-420	Dotace po dokončená
Zateplení ZŠ Strážnice	2600	2340		260	
ČOV u školní jídelny	400	130			
Nákup sociálního bytu	400				
Komunikace, osvětlení	750			750	
Územní plán	20			20	
Sběrný dvůr. dokončení	100			100	
Hřiště u MŠ Strážnice	150			150	
Odpadní vody	1500			1500	
hřiště	200			200	
celkem	6 420	3190		3 230	

Rok 2010

název	Celkem náklady	dotace	Úvěr	Vlastní zdroje	poznámka
Čistička u školy	500	130		370	
Čistička u OÚ	300	100		200	
Zeleň mechanizace	250	100		150	
Komunikace, osvětlení	600			600	
Odpadní vody	7000	3 500		3500	
Územní plán	20			20	
hřiště	200			200	
celkem	8870	3830		5040	

Rok 2011

název	Celkem náklady	dotace	Úvěr	Vlastní zdroje	poznámka
Společenské centrum	1 000	700		300	
Čistička u bytovek	300			300	
Osvětlení, chodníky	470			470	
Zateplení školy	500	130		370	
Územní plán	20			20	
Odpadní vody	6000	3000	1000	2000	
Hřiště	200	100		100	
Splátka úvěru 2011	130			130	
celkem	8 620	3 930	1000	3690	

Předpokládaná výše dotace by byla 50%. V tom případě, by v roce 2011 obci chybělo zhruba 1 mil. Kč na financování provozních a investičních potřeb. Splatnost úvěru by byla zhruba 10 let. Dle všeho by bylo zapotřebí použít úvěr i na financování výstavby v letech 2012 a 2013. Předpokládaná výše úvěrů by byla 4mil. Kč tj. splátky úvěrů zhruba 500 tis. ročně.

B

Verze bez dotace:

By bylo nutné omezit investice. V příjmech na rok 2011 je rezerva nedaňových příjmů např. prodej pozemku. Z této částky by mohla být pokryta splátka úvěru. Dalším zdrojem je omezení provozních výdajů.

Rok 2010

název	Celkem náklady	dotace	Úvěr	Vlastní zdroje	poznámka
Čistička u školy	500	130		370	
Čistička u OÚ	300	100		200	
Odpadní vody	7000		3010	3990	
Územní plán	20			20	
celkem	7 820	230	3010	4580	

Rok 2011

název	Celkem náklady	dotace	Úvěr	Vlastní zdroje	poznámka
Čistička u bytovek	300			300	
Územní plán	20			20	
Odpadní vody	6000		2960	3040	
Splátka úvěru 2010	330			330	
Úvěr roku 2011	300			300	
celkem	6950		2960	3990	

Předpokládaná výstavba systému odvádění odpadních vod by probíhala ještě v roce 2012 a 2013. Nelze odhadnout vývoj. Výše úvěru v případě, že nebudou dotace, by v roce 2012 asi **2500 tis. Kč a v roce 2013 např. 1000 tis. Kč.**

Předpokládaná doba splatnosti 10 let.

Výše úvěru celkem by byla 9470 tis. Kč a splátky celkem zhruba 1200 tis. Kč ročně.

Závěr:

Finanční výhled je materiál, který zastupitelstvo může upravit. Záleží na nás, jak obec bude vypadat a jak se nám zde bude žít. (v rámci možností a mezi zákona)

Zastupitelstvo obce Vysoká tento dokument schválilo dne 5.11.2008 – usnesení č.6

